

ยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. 2566 - 2570)

ทบทวน ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2568

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี
เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ทบพวน ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๘

ด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ได้ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ทบพวน ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๘ ตามกระบวนการขั้นตอนของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยผ่านการประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับจังหวัด ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี และคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี ใช้เป็นกรอบในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาท้องถิ่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๕ (๓) (๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๗ (๒) (๓) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงประกาศใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ทบพวน ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๘

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายสุรศักดิ์ สมภักดี)

รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

คำนำ

การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2566 – 2570) ทบพวน ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2568 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อแสดงทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี และยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน และสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดการประสานและบูรณาการนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน

การพัฒนาดังกล่าวจะสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ย่อมต้องเกิดจากการผลักดันและการประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายเป็นกลไกสำคัญโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองจะต้องช่วยกันผลักดันการพัฒนาให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนในจังหวัดสระบุรี จึงจะเป็นความสำเร็จของการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง จะสามารถผลักดันและบูรณาการยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในยุทธศาสตร์ฉบับนี้ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์โดยรวมเพื่อให้จังหวัดสระบุรีมีความก้าวหน้าและเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

พฤษภาคม 2568

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ 1 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565)	
1. ผลการดำเนินงานยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัด	1
2. ผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน	2
3. สรุปปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมาและแนวทางแก้ไข	3
ส่วนที่ 2 ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	
1. แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)	4
2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)	6
3. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)	15
4. (4.1) แผนพัฒนาภาคกลาง	30
(4.2) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด	34
(4.3) แผนพัฒนาจังหวัด	37
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี	40
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี	44
7. ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์	46
ส่วนที่ 3 การติดตามและประเมินผล	
1. การติดตามและประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัด	48
2. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม	48
3. ข้อเสนอแนะในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดในอนาคต	49

ส่วนที่ 1

สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

(พ.ศ. 2561 – 2565)

ส่วนที่ 1 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565)

1. ผลการดำเนินงานยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด

1.1 สรุปสถานการณ์การพัฒนาทั่วไป

การทบทวนหรือเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีได้ถือปฏิบัติตามแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบูรณาการและมีความสอดคล้องกับแผนแม่บทต่าง ๆ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการร่วมกันและนำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาภายใต้แนวทางการพัฒนาที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาในภาพรวมของจังหวัดสระบุรี เพื่อนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ตามความต้องการของประชาชน ดังนี้

วิสัยทัศน์

“ สนับสนุน ตอบสนองนโยบายของรัฐ บนพื้นฐานของความเข้าใจในปัญหา
และศักยภาพของท้องถิ่น พร้อมบูรณาการการจัดการร่วมกัน ”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูชนบทและวัฒนธรรมท้องถิ่น
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรและบุคลากรสู่การบริหารจัดการที่ดี
5. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนากองทุนท้องถิ่น

1.2 การประเมินผลการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดไปปฏิบัติในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี เป็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมทั้งจังหวัด ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมายในอนาคต สอดคล้องกับแผนแม่บทในระดับต่าง ๆ ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี จึงเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคต โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวมสังเคราะห์ วิเคราะห์ อย่างรอบด้านและเป็นระบบ ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย เครื่องมือที่จะขับเคลื่อนให้ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดบรรลุผลคือแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีลักษณะเป็นแผนก้าวหน้าและต่อเนื่องสามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ มีรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน และให้นำแผนพัฒนาไปเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณเงินสะสม และดำเนินการจัดทำแผนการดำเนินงานตามหัวเวลา

ที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น การประเมินผลการนำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดไปปฏิบัติในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพนั้น จะต้องใช้วิธีการติดตามและประเมินผลโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีดำเนินการเองตามอำนาจหน้าที่ และโครงการที่อุดหนุนให้แก่หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรการกุศล องค์กรภาคประชาชน และองค์กรที่จัดตั้งตามกฎหมาย

1.2.1 เชิงปริมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี มีทั้งหมด 109 แห่ง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ตามสภาพความเหมาะสม ตามลักษณะของแต่ละพื้นที่ ครบทั้ง 109 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี

1.2.2 เชิงคุณภาพ

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้ว ได้ดำเนินการประเมินผลการนำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีไปปฏิบัติในห้วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565 ซึ่งสามารถนำโครงการและงบประมาณไปปฏิบัติได้ ดังนี้

ปี พ.ศ.2561	- โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 69.96
	- งบประมาณในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 89.63
ปี พ.ศ.2562	- โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 57.88
	- งบประมาณในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 63.09
ปี พ.ศ.2563	- โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 51.74
	- งบประมาณในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 56.05
ปี พ.ศ.2564	- โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 43.18
	- งบประมาณในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 27.34
ปี พ.ศ. 2565	- โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 56.74
	- งบประมาณในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 45.20

2. ผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน

2.1 ผลที่ได้รับ/ผลที่สำคัญ

ความต้องการและปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้รับการตอบสนองอย่างตรงจุด เนื่องจากการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานหลายภาคส่วน ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางการพัฒนาไปในแนวทางเดียวกัน

2.2 ผลกระทบ

เนื่องจากยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทในระดับต่าง ๆ เช่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้น การบรรลุตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด จึงเป็นการบรรลุผลในระดับจุลภาค ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อไปในระดับมหภาคให้บรรลุผล

3. สรุปปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมาและแนวทางการแก้ไข

3.1 ปัญหาและอุปสรรค

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ในฐานะประธานคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด ซึ่งเป็นองค์กรหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นกรอบในการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น และเป็นองค์กรที่จัดทำประชาคมท้องถิ่นระดับจังหวัดเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหาความต้องการ ประเด็นการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ตลอดจนแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในภาพรวมของจังหวัด โดยพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสาร ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นให้เข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลทำให้การขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นไม่ตรงประเด็น และไม่ปฏิบัติตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น อีกทั้งโครงการที่มาจากกระบวนการประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่มาจากกระบวนการประชาคมท้องถิ่น บางโครงการไม่มีความพร้อมในการดำเนินการ เช่น ไม่มีประมาณการราคา ไม่มีความพร้อมด้านพื้นที่ดำเนินการ และไม่มีหนังสืออนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ เป็นต้น

3.2 การดำเนินการที่ผ่านมา

คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดได้พิจารณาบูรณาการ โครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ 13 อำเภอ ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด และพิจารณาคัดเลือกโครงการลำดับแรกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ได้นำโครงการที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

3.3 แนวทางการแก้ไขปัญหา

จากปัญหาและอุปสรรค รวมถึงการดำเนินการที่ผ่านมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ได้ดำเนินการจัดทำโครงการ/กิจกรรม/สื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ และกิจกรรมหรือบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีสามารถดำเนินการได้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ทำให้การปฏิบัติงานถูกต้องตามระเบียบ ข้อกฎหมายที่กำหนด และได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดส่งโครงการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้หน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยให้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของโครงการฯ ก่อนการจัดส่งโครงการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

ส่วนที่ 2

ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ส่วนที่ 2 ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา

1. แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว
ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

คติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการ
สภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกภพอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุก
ตั้งแต่ระดับชาติสังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่
ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไป
การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญห
แบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน
และมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการ
ของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐาน
แนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราทำมาทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์วัฒนธรรม
ประเพณีวิถีชีวิตและจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ
ของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบท
ของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปรุงปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
ของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต
และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่
รวมถึงปรับปรุงแบบธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต
บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปรุงปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทย
สามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก
ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดีรวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำ
ของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีคนเก่งและมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัยมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์อดออม โอบอ้อมอารีมีวินัย รักชาติศรัทธาและเป็นพลเมืองดีของชาติมีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและยอมรับข้อดีไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงานและการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตโดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมมีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย ความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติและการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ 2 ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ 3 เพื่อให้การดำเนินงานของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามกรอบระยะเวลาที่คาดหวังไว้ได้โดยพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561 บัญญัติให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีผลบังคับใช้ถึงวันที่ 30 กันยายน 2565 ส่งผลให้กรอบระยะเวลา 5 ปีของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เริ่มต้น ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565 ครอบคลุมปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570 ซึ่งเป็นระยะ 5 ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 อยู่บนความตั้งใจที่จะให้แผนมีจุดเน้นและเป้าหมายของการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม สามารถบ่งบอกทิศทางพัฒนาที่ชัดเจนที่ประเทศควรมุ่งไปในระยะ 5 ปีถัดไป โดยเป็นผลที่เกิดจากกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านทั้งสถานะของทุนในมิติต่าง ๆ บทเรียนของการพัฒนาที่ผ่านมา ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยและเงื่อนไขที่จะมีอิทธิพลต่อองค์ภาพต่าง ๆ ของประเทศ รวมถึงการสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างกว้างขวางตั้งแต่ในขั้นตอนการกำหนดกรอบทิศทางของแผนไปจนถึงการยกร่างแผน นอกจากนี้การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ยังอยู่ในช่วงเวลาที่ทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยต้องเผชิญกับข้อจำกัดหลากหลายประการที่เป็นผลสืบเนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดการเจ็บป่วยและเสียชีวิตของประชากร แต่ยังส่งผลให้เกิดเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม นอกจากนี้ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ยังเป็นช่วงเวลาที่แนวโน้มของการพัฒนาของเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น การเป็นสังคมสูงวัยของประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลก ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ดังนั้น การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศท่ามกลางกระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้สามารถเติบโตต่อไปได้อย่างมั่นคงท่ามกลางความผันแปรที่เกิดขึ้นรอบด้าน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ในการกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติได้อาศัยหลักการและแนวคิด 4 ประการ ดังนี้

1) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ ภูมิคุ้มกัน บนฐานของความรู้ คุณธรรม และความเพียร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์และเงื่อนไขระดับประเทศและระดับโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ และศักยภาพของทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคมและทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสมดุลในมิติต่าง ๆ ทั้งความสมดุลระหว่างการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถในการพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคง ความสมดุลของการกระจายโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคนและพื้นที่ และความสมดุลทางธรรมชาติเพื่อให้คนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการบริหารจัดการองค์ภาพต่าง ๆ ของประเทศให้พร้อมรับกับความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ นอกจากนี้ในการวางแผนและการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติต้องอาศัยองค์ความรู้ทางวิชาการที่รอบด้านและพิจารณาด้วยความรอบคอบ ควบคู่กับการยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และมุ่งมั่นผลักดันให้การพัฒนารุดหน้าไปข้างหน้า

2) การสร้างความสามารถในการ “ล้มแล้ว ลุกไว” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใน 3 ระดับ ประกอบด้วย 1) การพร้อมรับ หรือ ระดับ “อยู่รอด” ในการแก้ไขข้อจำกัดหรือจุดอ่อนที่มีอยู่ซึ่งเป็นผลให้ประชาชนประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต หรือทำให้ประเทศมีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกและภายใน รวมถึงการสร้างความพร้อมในทุกระดับในการรับมือกับสภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นให้สามารถฟื้นคืนสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว 2) การปรับตัว หรือ ระดับ “พอเพียง” ในการปรับเปลี่ยนปัจจัยที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระดับครอบครัว ชุมชน พื้นที่ และประเทศ รวมถึงปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ และ 3) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน หรือ ระดับ “ยั่งยืน” ในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในมิติต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของบุคคลและสังคมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

3) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่มทั้งในมิติของการมีปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ การมีสภาพแวดล้อมที่ดี การมีปัจจัย สนับสนุนให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การมีโอกาที่จะใช้ศักยภาพของตนในการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี และการมุ่งส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป

4) การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต การให้บริการ และการบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2.1 บทบาท ความสำคัญ และสถานะของแผน

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฯ ก่อนที่จะมีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้อาศัยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแผนหลัก เพื่อเป็นกรอบในการวางแผนปฏิบัติราชการและแผนในระดับปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ผ่านมา จึงกำหนดประเด็นการพัฒนาประเทศในภาพกว้างที่ต้องครอบคลุมทุกมิติ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทุกระดับสามารถเชื่อมโยงภารกิจและจัดทำแผนปฏิบัติราชการและคำของบประมาณให้อยู่ภายใต้กรอบการสนับสนุนเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ดังนั้น จุดเน้นของแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ผ่านมา จึงมุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแต่ละด้านเป็นหลัก เพื่อมุ่งหมายให้ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการขับเคลื่อนการพัฒนาของแต่ละมิตินำไปสู่การบูรณาการผลรวมที่สนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกัน และส่งผลให้ประเทศบรรลุเป้าหมายในภาพใหญ่ที่กำหนดขึ้นภายใต้แผนพัฒนาฯ ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา รูปแบบการจัดทำแผนเพื่อวางกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศได้มีการปรับเปลี่ยนไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยมาตรา 65 ภายใต้หมวดแผนนโยบายแห่งรัฐ ได้กำหนดให้ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ และกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ การถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ

ให้มีความสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบนั้น ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็น แผนระดับที่ 1 จะทำหน้าที่เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในภาพรวมที่ครอบคลุมการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาประเทศ ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยมี แผนระดับที่ 2 เป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ โดยคำนึงถึงประเด็นร่วมหรือประเด็นตัดข้ามระหว่างยุทธศาสตร์ และการประสานเชื่อมโยงเป้าหมายของแต่ละแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน แผนการปฏิรูปประเทศทำหน้าที่เป็นแผนที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยน แก้ไขปัญหา อุปสรรคเร่งด่วน เชิงโครงสร้าง กลไก หรือกฎระเบียบ เพื่อให้รากฐานการพัฒนาภายในประเทศมีความเหมาะสมเท่าทัน กับบริบทการพัฒนาที่ประเทศต้องการมุ่งเน้น ขณะที่นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคาม เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ และมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็น แผนระบุทิศทาง และเป้าหมายการพัฒนาที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการ ของยุทธศาสตร์ชาติ โดยคำนึงถึงพลวัต และเงื่อนไขการพัฒนาที่ประเทศเผชิญอยู่ เพื่อเป็นแนวทางให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องปรับจุดเน้นการดำเนินงาน มุ่งสู่การเสริมสร้างความสามารถของประเทศให้สอดคล้องปรับตัวเข้ากับเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไป โดยระบุทิศทาง การพัฒนาอย่างชัดเจน ส่งผลให้การพัฒนาประเทศตั้งแต่ระดับทิศทาง โครงสร้าง นโยบาย ตลอดจนกลยุทธ์ และกลไกในการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติมีความเชื่อมโยงกันทุกระดับ และจะเป็นพลังในการนำพาประเทศ ไปสู่การบรรลุเป้าหมายระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ประเด็นการพัฒนาสำคัญนอกเหนือจากที่ระบุ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะยังคงได้รับการเน้นย้ำให้ความสำคัญและดูแลขับเคลื่อน ผ่านแผนระดับ 2 อื่นที่อยู่ในระนาบเดียวกัน โดยแผนระดับที่ 2 ทั้ง 4 แผน จะเป็นกลไกที่ช่วยถ่ายทอด แนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติใน แผนระดับที่ 3 ซึ่งเป็นแผนเชิงปฏิบัติที่ระบุการดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการที่มีความชัดเจนตามภารกิจของหน่วยงานรัฐ เพื่อที่จะสนับสนุนให้แผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้บนความสอดคล้อง เชื่อมโยงกันของแผนทุกระดับ

ดังนั้น เพื่อให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) สามารถระบุทิศทางและประเด็นการพัฒนาที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการในระยะ 5 ปีที่สอง ของยุทธศาสตร์ชาติ จึงจำเป็นต้องมีการปรับกระบวนการทัศน์ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ให้เป็นแผนที่มีความชัดเจนในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่ต้องการมุ่งเน้น และบรรลุผลภายในช่วงเวลาของแผน ให้สามารถชี้ชัดถึงเป้าหมายหลักที่ประเทศไทยต้องดำเนินการให้เกิดผล และเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายย่อยในมิติที่เกี่ยวข้องแต่ละด้านที่ต้องเร่งดำเนินการหรือต้องมีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้เป้าหมายหลักบรรลุผล สามารถเสริมสร้างให้ประเทศสามารถปรับปรุงจุดอ่อน ลดข้อจำกัดที่มีอยู่เดิม และพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับพลวัตและเงื่อนไขใหม่ของโลก เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเติบโตอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงความไม่แน่นอน และความซับซ้อนที่มากขึ้นของโลกยุคใหม่

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงได้ถูกจัดทำขึ้น ให้เป็นแผนที่มีความชัดเจนในการกำหนดทิศทาง และเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่ต้องการมุ่งเน้น โดยเริ่มต้นจากการสังเคราะห์ วิเคราะห์แนวโน้ม พร้อมทั้ง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นทั้งภายในประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก เพื่อประเมินความท้าทาย และโอกาสในการพัฒนาประเทศภายใต้บริบทเงื่อนไขข้อจำกัดที่ประเทศไทยต้องเผชิญ อันเนื่องมาจากการ เปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยพิจารณาองค์ประกอบของการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ที่มีความเชื่อมโยง

หรือเป็นองค์ประกอบของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติอย่างรอบด้าน ก่อนนำมาสู่การกำหนดจุดเน้นเชิงเป้าหมายที่ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญและมุ่งเน้นดำเนินงานให้บรรลุผลในระยะของแผนพัฒนา เพื่อให้ประเทศพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืนและสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

2.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

การพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี ของแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ให้สามารถก้าวข้ามความท้าทายที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ จำเป็นจะต้องเร่งแก้ไขจุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศที่มีอยู่เดิมรวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการรับมือกับความสำคัญที่มาจาก การเปลี่ยนแปลงของบริบททั้งจากภายนอกและภายใน ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที ด้วยเหตุนี้ การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้า พลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการยกระดับกิจกรรมการผลิตและการให้บริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้างต้น แผนพัฒนา ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนด เป้าหมายหลักของการพัฒนาจำนวน 5 ประการ ประกอบด้วย

1) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญ ผ่านการผลักดันส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม มุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในเชิงรายได้ พื้นที่ ความมั่งคั่ง และการแข่งขันของภาคธุรกิจ ด้วยการสนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ และจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม

4) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริการไปสู่ความยั่งยืน มุ่งลดการก่อกมลพิษควบคู่ไปกับการผลักดันให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ตลอดจนลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนภายในปี 2593 และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2608

5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ มุ่งสร้างความพร้อมในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

2.3 หมายเหตุการพัฒนา

เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนาที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนพัฒนา ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนด หมายเหตุการพัฒนา จำนวน 13 หมายเหตุ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ ‘เป็น’ หรือมุ่งหวังจะ ‘มี’ เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยหมายเหตุทั้ง 13 ประการ แบ่งออกได้เป็น 4 มิติ มีดังนี้

1) มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

หมายเหตุที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นแหล่งรายได้และการจ้างงานที่สำคัญ อย่างไรก็ตามภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรของไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายหลายประการที่อาจลดทอนความสามารถในการแข่งขัน อาทิ การแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้นในกลุ่มสินค้าที่มูลค่าเพิ่มต่ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับนานาชาติที่เข้มงวดขึ้นต้นทุนในการจัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตรและค่าจ้างแรงงานที่เพิ่มสูงขึ้นในขณะเดียวกันความก้าวหน้าของเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีอัตโนมัติ และเทคโนโลยีดิจิทัลจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรสามารถนำมาใช้จัดการกับความเสี่ยงและข้อจำกัดข้างต้นและยังเป็นโอกาสในการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับรายได้ของเกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูป รวมทั้งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

หมายเหตุที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

การท่องเที่ยวเป็นภาคบริการที่สำคัญของไทย โดยสร้างมูลค่าเพิ่มสูงถึงร้อยละ 18 ของ GDP มีการจ้างงานกว่า 8.3 ล้านตำแหน่ง และมีห่วงโซ่อุปทานขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงไปยังหลายอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวจึงเป็นหนึ่งในกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยรูปแบบกิจกรรมและการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้อย่างรวดเร็วจากการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติปริมาณมาก ๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว เมื่อประกอบกับสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะธุรกิจภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหยุดชะงักทั่วโลกและอาจทำให้รูปแบบของตลาดการท่องเที่ยวต้องเปลี่ยนแปลงไปในระยะยาว เมื่อพิจารณาประกอบกับบริบทความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับโลกที่ส่งผลให้รูปแบบการเดินทางและพฤติกรรม การท่องเที่ยวเปลี่ยนไป ก่อให้เกิดโอกาสในการใช้จุดเด่นและความสร้างสรรค์เพื่อพลิกฟื้นรูปแบบการท่องเที่ยวไทยสู่ท่องเที่ยวที่มีมูลค่าสูง มีเอกลักษณ์ บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติได้รับการฟื้นฟู อันเป็นการมุ่งเน้นสู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์สันดาปภายในที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมยานยนต์เป็นภาคการผลิตที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่พลิกผันที่สุด ประกอบกับแนวโน้มความพยายามในการลดก๊าซเรือนกระจกระดับโลก ส่งผลให้หลายประเทศมีนโยบายที่จะยกเลิกการใช้ยานยนต์ที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลในอนาคตอันใกล้ ดังนั้น การสนับสนุนให้เกิดการปรับนิเวศของอุตสาหกรรมยานยนต์ของไทยไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้าจะเป็นโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มการจ้างงานในอนาคต นอกจากนี้การเปลี่ยนผ่านของการใช้รถยนต์ภายในประเทศไปสู่การใช้ยานยนต์ไฟฟ้า ยังจะช่วยลดปริมาณการปล่อยมลพิษอากาศและก๊าซเรือนกระจกได้อีกด้วย

หมวดหมู่ที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์และสุขภาพครบวงจรเป็นการต่อยอดจากธุรกิจการรักษาพยาบาลและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ประเทศไทยมีฐานเดิมที่แข็งแกร่งและมีห่วงโซ่อุปทานเชื่อมโยงต่อเนื่องครอบคลุมหลายอุตสาหกรรม ซึ่งแม้โลกจะเกิดวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประเทศไทยก็ยังได้รับการยอมรับในระดับสากลถึงระบบสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพและสามารถรับมือกับการแพร่ระบาดได้เป็นอย่างดี อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์และสุขภาพครบวงจรของไทยจึงมีศักยภาพที่จะเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต โดยสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มาพร้อมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีกระแสความตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพ รวมถึงการเข้าสู่สังคมสูงวัยทั่วโลกที่ส่งผลให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการทางการแพทย์ และการดูแลสุขภาพมีความเฉพาะทางและมีคุณภาพเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งต้องอาศัยการสนับสนุนการลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ให้มีคุณภาพสูงและได้ มาตรฐานสากล รวมถึงการต่อยอดองค์ความรู้และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อยกระดับการให้บริการทางการแพทย์และการส่งเสริมสุขภาพขั้นสูงอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของระบบสาธารณสุขในภาพรวมให้เพียงพอและมีการกระจายตัวบุคลากรและทรัพยากรด้านสาธารณสุขอย่างเหมาะสม

หมวดหมู่ที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

ความได้เปรียบด้านภูมิรัฐศาสตร์และศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และแนวโน้มการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาคนิยม (Regionalism) ประกอบกับไทยเป็นประเทศที่มีแนวระเบียงเศรษฐกิจระดับภูมิภาคพาดผ่านมากที่สุด มีเส้นทางคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่ครอบคลุมได้มาตรฐานและโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักทั้งในประเทศและแนวชายแดนรอบด้านมีฐานเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าโลก พร้อมทั้งมีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยมีโอกาสพัฒนาสู่การเป็นประตูการค้าการลงทุนที่สำคัญของภูมิภาคหากการเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งและการเชื่อมโยงโครงข่ายโลจิสติกส์ในอาเซียนอย่างไร้รอยต่อ

หมายเหตุที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

ประเทศไทยมีฐานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่แข็งแกร่ง โดยมีการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์คิดเป็นมูลค่ากว่าร้อยละ 15.4 ของการส่งออกทั้งหมดมีโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่ครอบคลุมประชากรส่วนใหญ่ของประเทศและมีคุณภาพสูง รวมทั้งมีตลาดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และบริการด้านดิจิทัลขนาดใหญ่ อันดับต้น ๆ ของอาเซียน อย่างไรก็ตาม ห่วงโซ่มูลค่าในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มต่ำ อาทิ การรับจ้างผลิต และยังขาดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์เป็นของตนเอง และโดยที่การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล (Digital Transformation) ได้ผลักดันให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต้องมีการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจและในชีวิตประจำวันมากขึ้น ในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 จึงเป็นโอกาสที่สำคัญของประเทศในการปรับบทบาท จากหนึ่งในห่วงโซ่ที่เปราะบางและสร้างมูลค่าได้ต่ำสู่ การเป็นฐานการผลิตสินค้าขั้นสูงและบริการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับผลิตภาพสร้างมูลค่าเพิ่ม และเกื้อหนุนการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในทุกภาคส่วน

2) มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

หมายเหตุที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่แข็งแกร่ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้

เศรษฐกิจไทยขับเคลื่อนโดย SMEs ถึงร้อยละ 43.2 และมีการจ้างงานกว่า 11 ล้านคน แต่ SMEs ส่วนใหญ่มีข้อจำกัดทั้งในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การจัดหาแรงงาน และการแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะต้องเผชิญการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้บริโภคเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคได้อย่างรวดเร็ว และยังเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้ามาแข่งขันในตลาดได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ สภาพเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวยังเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลให้ SMEs จำนวนมากได้รับผลกระทบและมีแนวโน้มต้องปิดกิจการ ส่งผลต่อการจ้างงานและคุณภาพชีวิตของประชาชนในที่สุด การเพิ่มโอกาสและเร่งพัฒนาศักยภาพของ SMEs ให้สามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจตลอดกระบวนการ และสามารถปรับตัวสู่ธุรกิจใหม่ที่มีแนวโน้มความต้องการมากขึ้นและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ อาทิ สินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จะช่วยลดทอนความเสี่ยงดังกล่าว พร้อมทั้งลดความเหลื่อมล้ำในด้านรายได้ ความมั่งคั่ง เพิ่มการแข่งขันในตลาดซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การยกระดับผลิตภาพพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

หมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

ฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคตะวันออก โดยมีกรุงเทพมหานครเป็นเมืองโตเดี่ยว ซึ่งมีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานที่สูงกว่าเมืองหลักอื่น ๆ ของประเทศอย่างมาก ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำในมิติด้านโอกาสอื่น ๆ ทั้งด้านการทำงาน รายได้ และการเข้าถึงการศึกษาและบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่จึงเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาประเทศของไทยมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม พื้นที่ในภาคต่าง ๆ ของประเทศมีศักยภาพและโอกาสที่สามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาคและประเทศโดยรวม ในขณะเดียวกันความก้าวหน้าเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถช่วยให้การกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นไปได้ง่ายขึ้น การย้ายถิ่นฐานของแรงงานกลับสู่ท้องถิ่นต่างจังหวัดจากวิกฤต โควิด-19 และกระแสการให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regionalization) จะเป็นทั้งโอกาสและแรงผลักดันในการพัฒนาพื้นที่ทั้งในแง่ของการส่งเสริมการค้าการลงทุน การเสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่นและชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การยกระดับคุณภาพของบริการสาธารณะในพื้นที่และการพัฒนาพื้นที่ให้น่าอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

แม้ว่าสัดส่วนคนจนโดยรวมจะลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ประเทศไทยยังคงมีคนจนจำนวนหนึ่งที่ติดอยู่ในกับดักความยากจนเรื้อรังและ/หรือข้ามรุ่น โดยที่ผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกระจายไปไม่ถึง และยังถูกซ้ำเติมด้วยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อาทิ วิกฤตเศรษฐกิจ อัตราการพึ่งพิงในครัวเรือนที่สูงขึ้น และการเข้าถึงไม่ถึงเทคโนโลยี ที่อาจลดทอนโอกาสในการขยับสถานะ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะเมื่อความยากจนและขัดสนถูกส่งผ่านไปยังรุ่นลูกหลาน ในขณะเดียวกันคนใกล้จนและกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทั้งแบบดั้งเดิมและแบบใหม่ (gig workers) จำเป็นต้องได้รับความคุ้มครองที่เพียงพอเหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงและสร้างความมั่นคงทางรายได้ทั้งนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบข้อมูลสารสนเทศ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยระบุกลุ่มเป้าหมาย ปัญหา และความจำเป็น นำไปสู่การออกแบบนโยบายช่วยเหลือครอบครัวยากจนข้ามรุ่นได้อย่างเฉพาะเจาะจง แก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด และสามารถสร้างแต้มต่อได้อย่างเหมาะสมรวมถึงสามารถออกแบบระบบประกันสังคมให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการและรูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนไป

3) มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

ขยะ น้ำเสีย มลพิษ อากาศ และก๊าซเรือนกระจก ถือเป็นผลพลอยได้จากกระบวนการผลิตและบริโภค ซึ่งในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมในระดับที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและทำลายความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ โดยปริมาณขยะและน้ำเสียที่มีปริมาณสูงเกินกว่าความสามารถในการกำจัด ได้เล็ดรอดออกสู่สิ่งแวดล้อมจนเป็นผลเสียต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำและสิ่งมีชีวิตในทะเล ในขณะเดียวกัน มลพิษอากาศ PM 2.5 ซึ่งมีแหล่งที่มาสำคัญจากการจราจรและเผาพื้นที่เกษตร ส่งผลให้หลายพื้นที่ของประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาคุณภาพอากาศที่เป็นอันตรายสุขภาพเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกของทั้งโลกที่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จะทำให้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหลายประการได้ส่งผลให้การจัดการปัญหาทางสิ่งแวดล้อมทั้ง 4 ประการอย่างยั่งยืนสามารถทำได้ด้วยต้นทุนที่ลดต่ำลงเรื่อย ๆ และยังเป็นโอกาส

ในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ในอีกทางหนึ่งด้วย โดยเทคโนโลยีการรีไซเคิลและการบำบัดน้ำเสีย ทำให้สามารถนำวัสดุหลายประเภทและน้ำที่ใช้แล้วมาหมุนเวียนใช้ประโยชน์ได้ใหม่ เทคโนโลยีชีวภาพ สามารถนำมาใช้เพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อลดความจำเป็นในการเผาพื้นที่ของเกษตรกร นอกจากนี้ พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้าจะเป็นโอกาสในการลดก๊าซเรือนกระจกและมลพิษอากาศ ได้อย่างมหาศาล

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ที่ผ่านมาภัยธรรมชาติหลายประเภท โดยเฉพาะ อุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัย ไฟป่า และการกัดเซาะชายฝั่ง เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความสูญเสียเป็นประจำทุกปี ทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทรัพยากรธรรมชาติ และมูลค่าทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีแนวโน้มที่จะส่งผลให้ภัยธรรมชาติข้างต้น ทวีความถี่และระดับความรุนแรงเพิ่มขึ้น พร้อมกันนั้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังอาจทำให้ภัยธรรมชาติประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากเท่าใดนักในปัจจุบัน กลายเป็นภัยคุกคามที่สำคัญในอนาคต อาทิ การเกิดน้ำท่วมพื้นที่ชายฝั่งอันเนื่องมาจากระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น และสภาพอากาศร้อนจัด นอกจากนี้ แนวโน้มการขยายตัวของเมืองที่เพิ่มขึ้นอาจยิ่งซ้ำเติมให้ความเสี่ยงของภัยธรรมชาติเพิ่มขึ้นได้หากขาดการควบคุมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและพัฒนาสิ่งก่อสร้างอย่างเหมาะสม ดังนั้น การลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งในมิติของการป้องกันและบรรเทาภัย รวมทั้งการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบ จึงเป็นความท้าทายที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความยั่งยืนของประเทศ

4) มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

คนเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตาม คุณภาพการศึกษา และระบบการพัฒนาทักษะแรงงานของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ อีกทั้งยังประสบกับความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึง ส่งผลให้ขาดแคลนกำลังแรงงานที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะต่อไป ปัญหาดังกล่าว มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นจากอนาคตของงานและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของทางเทคโนโลยี วิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มาพร้อมกับความต้องการงานและทักษะประเภทใหม่ ๆ รวมถึงทักษะทางพฤติกรรม (Soft Skills) ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรซึ่งส่งผลให้กำลังแรงงานลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การขาดความพร้อมทางเทคโนโลยีและความแตกต่างระหว่างพื้นที่ยังอาจทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและทักษะเพิ่มสูงมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การลดลงของประชากร และการขยายตัวของความเป็นเมืองจะนำมาซึ่งโอกาสในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและฝึกอบรมตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูง เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand ต่อไป

หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

ภาครัฐมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันภาครัฐของไทยมีขนาดใหญ่ ขาดความคล่องตัว และมีรายจ่ายประจำมาก อีกทั้งยังมีโครงสร้างการบริหารงานแบบรวมศูนย์แต่ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีกฎหมายจำนวนมากที่ยังล้าสมัยและขาดการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพในระยะต่อไป ปัญหาดังกล่าวนี้น่าจะมีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปสู่ปัญหาการะทบการคลังที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย ความเสียหายทางเศรษฐกิจจากความล่าช้าในการปรับตัวให้เท่าทันกับเศรษฐกิจฐานเทคโนโลยีและการทำงานรูปแบบใหม่ รวมไปถึงความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่มีอย่างจำกัดท่ามกลางกระแสการตระหนักรู้

ของสาธารณชน (Public Awareness) และการขยายตัวของความเป็นเมือง ดังนั้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องปรับโครงสร้างและการบริหารงานให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและมีสมรรถนะสูงโดยอาศัยโอกาสจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการปรับปรุงกระบวนการ พัฒนาระบบข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการให้บริการสาธารณะ ตลอดจนมุ่งปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับโครงสร้างและพลิกโฉมประเทศในมิติต่าง ๆ และส่งเสริมศักยภาพของทุกภาคส่วนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

3. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ Sustainable Development Goals (SDGs)

การพัฒนาในด้านอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมา เป็นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความเสียหายต่อทรัพยากรโลกเป็นอย่างมาก เมื่อปี 2543 ประเทศไทย และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวม 189 ประเทศจึงรวมตัวกันในการประชุมองค์การสหประชาชาติที่มหานครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา และเห็นพ้องต้องกันในการตั้งเป้าหมายการพัฒนาทั้งในระดับชาติและระดับสากลที่ทุกประเทศจะดำเนินการร่วมกันให้ได้ภายในปี 2558 โดยเป้าหมายดังกล่าวเรียกว่า เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ หรือ Millennium Development Goals (MDGs) อันประกอบด้วย 8 เป้าหมายหลัก คือ 1. ขจัดความยากจนและความหิวโหย 2. ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา 3. ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศ และบทบาทสตรี 4. ลดอัตราการตายของเด็ก 5. พัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์ 6. ต่อสู้กับโรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่น ๆ 7. รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และ 8. ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา ในประชาคมโลก ระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษทั้ง 8 ข้อ กำลังจะสิ้นสุดลง โดยประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในหลายประเทศ ซึ่งเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการพัฒนา องค์การสหประชาชาติ จึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นใหม่โดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน เรียกว่า เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ซึ่งจะใช้เป็นทิศทางการพัฒนาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ปี 2558 ถึงเดือนสิงหาคม 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยประกอบไปด้วย 17 เป้าหมายคือ

เป้าหมายที่ 1 ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่

(1) ภายในปี 2573 ขจัดความยากจนขั้นรุนแรงทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบันวัดจากคนที่มีความยากจนดำรงชีพรายวันต่ำกว่า 40 บาท ต่อวัน

(2) ภายในปี 2573 ลดสัดส่วนชาย หญิง และเด็กในทุกช่วงวัย ที่อยู่ภายใต้ความยากจนในทุกมิติ ตามนิยามของแต่ละประเทศให้ลดลงอย่างน้อยครึ่งหนึ่ง

(3) ดำเนินการให้เป็นผลตามระบบและมาตรการคุ้มครองทางสังคม ที่เหมาะสมของแต่ละประเทศ และให้ครอบคลุมถึงกลุ่มที่ยากจนและเปราะบางภายในปี 2573

(4) ภายในปี 2573 สร้างหลักประกันว่าชายและหญิงทุกคน โดยเฉพาะที่ยากจนและเปราะบางมีสิทธิเท่าเทียมกันในทรัพยากรทางเศรษฐกิจ รวมถึงการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน การเป็นเจ้าของ และควบคุมเหนือที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ในรูปแบบอื่น มรดก ทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยีใหม่ที่เหมาะสมและบริการทางการเงิน ซึ่งรวมถึงระบบการเงินระดับฐานราก (microfinance)

(5) ภายในปี 2573 สร้างภูมิคุ้มกัน และลดการเปิดรับและความเปราะบางต่อเหตุรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ให้กับผู้ที่ยากจนและอยู่ในสถานการณ์เปราะบาง

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) สร้างหลักประกันว่าจะมีการระดมทรัพยากรอย่างมีนัยสำคัญจากแหล่งที่หลากหลาย รวมไปถึงการยกระดับความร่วมมือเพื่อการพัฒนา เพื่อที่จะจัดให้มีแนวทางที่เพียงพอและคาดเดาได้แก่ ประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ในการดำเนินงานตามแผนงานและนโยบายเพื่อยุติความยากจนในทุกมิติ

(2) สร้างกรอบนโยบายที่เหมาะสมในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ บนฐานของยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สนับสนุนคนยากจน (pro-poor) และคำนึงถึงความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ (gender-sensitive) เพื่อจะสนับสนุนการเร่งการลงทุนเพื่อปฏิบัติการขจัดความยากจน

เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

(1) ยุติความหิวโหยและสร้างหลักประกันให้ทุกคนโดยเฉพาะ ที่ยากจนและอยู่ในภาวะเปราะบางอันรวมถึงทารกได้เข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยมีโภชนาการ และเพียงพอตลอดทั้งปี ภายในปี 2573

(2) ยุติภาวะทุพโภชนาการทุกรูปแบบและแก้ไขปัญหาคิวความต้องการสารอาหารของหญิงวัยรุ่น หญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร และผู้สูงอายุ ภายในปี 2573 รวมถึงบรรลุเป้าหมายที่ตกลงร่วมกันระหว่างประเทศว่าด้วยภาวะแคระแกร็นและผอมแห้งในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ภายใน ปี 2568

(3) เพิ่มผลิตภาพทางการเกษตรและรายได้ของผู้ผลิตอาหารรายเล็กโดยเฉพาะผู้หญิง คนพื้นเมือง เกษตรกรแบบครอบครัว คนเลี้ยงปศุสัตว์ ชาวประมง ให้เพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า โดยรวมถึงการเข้าถึงที่ดินและทรัพยากรและปัจจัยนำเข้าในการผลิต ความรู้ บริการทางการเงิน ตลาด และโอกาสสำหรับการเพิ่มมูลค่าและการจ้างงานนอกฟาร์ม อย่างปลอดภัยและเท่าเทียม ภายในปี 2573

(4) สร้างหลักประกันว่าจะมีระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืนและดำเนินการตามแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่มีภูมิคุ้มกันที่จะเพิ่มผลิตภาพและการผลิต ซึ่งจะช่วยรักษาระบบนิเวศ เสริมขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะอากาศรุนแรง ภัยแล้ง อุทกภัย และภัยพิบัติอื่น ๆ และจะช่วยพัฒนาที่ดินและคุณภาพดินอย่างต่อเนื่อง ภายในปี 2573

(5) คงความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์ พืชที่ใช้เพาะปลูก สัตว์ในไร่นาและที่เลี้ยงตามบ้านเรือน และชนิดพันธุ์ตามธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับพืชและสัตว์เหล่านั้น รวมถึงให้มีธนาคารเมล็ดพันธุ์และพืชที่มีการจัดการที่ดีและความหลากหลาย ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรทางพันธุกรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมตามที่ตกลงกันระหว่างประเทศ ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) เพิ่มการลงทุนตลอดจนการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานในชนบท การวิจัยเกษตรและการขยายบริการ การพัฒนาเทคโนโลยี และการทำธนาคารยีนของพืชและสัตว์ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

(2) แก้ไขและป้องกันการกีดกันและการบิดเบือนทางการค้าในตลาดเกษตรโลก รวมถึงทางการจัดการอุดหนุนสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกทุกรูปแบบและมาตรการเพื่อการส่งออกทุกแบบที่ให้ผลในลักษณะเดียวกัน โดยให้เป็นไปตามอาณัติของกรอบการพัฒนาโดฮา

(3) เลือกใช้มาตรการที่สร้างหลักประกันได้ว่าตลาดโภคภัณฑ์อาหารและตลาดอนุพันธ์สามารถทำงานได้อย่างเหมาะสม และอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลของตลาดและข้อมูลสำรองอาหารได้อย่างทันการณ์เพื่อจำกัดความผันผวนของราคาอาหารอย่างรุนแรง

เป้าหมายที่ 3 สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย

(1) ลดอัตราการตายของมารดาทั่วโลก ให้ต่ำกว่า 70 ต่อการเกิด มีชีพ 1 แสนคน ภายในปี 2573

(2) ยุติการตายที่ป้องกันได้ของทารกแรกเกิดและเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี โดยทุกประเทศมุ่งลดอัตราการตายในทารกแรกเกิดให้ต่ำกว่า 12 ต่อการเกิดมีชีพพันคน และลดอัตราการตายในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีลงให้ต่ำกว่า 25 ต่อการเกิดมีชีพพันคน ภายในปี 2573

(3) ยุติการแพร่กระจายของเอดส์ วัณโรค มาลาเรีย และโรคเขตร้อนที่ถูกกลบเกลื่อน และต่อสู้กับโรคตับอักเสบ โรคติดต่อทางน้ำ และโรคติดต่ออื่น ๆ ภายในปี 2573

(4) ลดการตายก่อนวัยอันควรจากโรคไม่ติดต่อให้ลดลงหนึ่งในสาม ผ่านทางการป้องกันและการรักษาโรค และสนับสนุนสุขภาพจิตและความเป็นอยู่ที่ดี ภายในปี 2573

(5) เสริมการป้องกันและการรักษาการใช้สารในทางที่ผิด ซึ่งรวมถึงการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิดและการใช้แอลกอฮอล์ในทางอันตราย

(6) ลดจำนวนการตายและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนทั่วโลกครึ่งหนึ่ง ภายในปี 2563

(7) สร้างหลักประกันว่ามีการเข้าถึงบริการ ข้อมูล การให้การศึกษาเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์โดยถ้วนหน้า รวมถึงการวางแผนครอบครัว และการผสมพันธุ์อนามัยเจริญพันธุ์ในยุทธศาสตร์และแผนงานระดับชาติ ภายในปี 2573

(8) บรรลุการมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า รวมถึงการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขจำเป็นที่มีคุณภาพ และเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นที่ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และมีราคาที่สามารถซื้อหาได้

(9) ลดจำนวนการตายและการป่วยจากสารเคมีอันตราย และจากการปนเปื้อนและมลพิษทางอากาศ น้ำ และดิน ให้ลดลงอย่างมาก ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) เสริมการดำเนินงานของกรอบอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบในทุกประเทศตามความเหมาะสม

(2) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวัคซีนและยาสำหรับโรคที่ติดต่อและไม่ติดต่อที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อประเทศกำลังพัฒนา ให้มีการเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นในราคาที่สามารถซื้อหาได้ ตามปฏิญญาโดฮา ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าและการสาธารณสุข ซึ่งเน้นย้ำสิทธิสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่จะใช้บทบัญญัติในความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าอย่างเต็มที่ ในเรื่องการผ่อนปรนเพื่อจะปกป้องสุขภาพสาธารณะและโดยเฉพาะการเข้าถึงยาโดยถ้วนหน้า

(3) เพิ่มการใช้เงินที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และการสรรหา การพัฒนา การฝึกฝน และการเก็บรักษา กำลังคนด้านสุขภาพในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก

(4) เสริมขีดความสามารถสำหรับทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา ในเรื่องการแจ้งเตือนล่วงหน้า การลดความเสี่ยง และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพในระดับประเทศและระดับโลก

เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(1) สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิผลภายในปี 2573

(2) สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ภายในปี 2573 เพื่อให้เด็กเหล่านั้น มีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา

(3) ให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาวิชาเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัย ที่มีราคาที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพ ภายในปี 2573

(4) เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่จำเป็น รวมถึงทักษะทางเทคนิคและอาชีพ สำหรับการจ้างงาน การมีงานที่ดี และการเป็นผู้ประกอบการ ภายในปี 2573

(5) ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษา และสร้างหลักประกันว่ากลุ่มที่เปราะบาง ซึ่งรวมถึงผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียม ภายในปี 2573

(6) สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ในสัดส่วนสูง ทั้งชายและหญิง สามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ ภายในปี 2573

(7) สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริม การพัฒนาอย่างยั่งยืนรวมถึง การศึกษาสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสุขและไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความนิยมในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและในมีส่วนร่วมของวัฒนธรรม ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) สร้างและยกระดับอุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษา ที่อ่อนไหวต่อเด็ก ผู้พิการ และเพศสภาวะ และให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง ครอบคลุม และมีประสิทธิผลสำหรับทุกคน

(2) ขยายจำนวนทุนการศึกษาในทั่วโลกที่ให้สำหรับประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และประเทศในแอฟริกา ในการสมัครเข้าศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการฝึกอาชีพ และโปรแกรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านเทคนิค วิศวกรรม และวิทยาศาสตร์ ในประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ภายในปี 2563

(3) เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพ รวมถึงการดำเนินการผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการฝึกอบรมครูในประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนา ที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี 2573

เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศและให้อำนาจของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน

- (1) ยุติการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงในทุกที่
- (2) ขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงทั้งในที่สาธารณะและที่รโหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์การกระทำทางเพศ และการแสวงประโยชน์ในรูปแบบอื่น
- (3) ขจัดแนวปฏิบัติที่เป็นภัยทุกรูปแบบ อาทิ การแต่งงานในเด็กก่อนวันอันควรโดยการบังคับ
- (4) ยอมรับและให้คุณค่าต่อการดูแลและการทำงานบ้านแบบไม่ได้รับค่าจ้าง โดยจัดเตรียมบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐานและนโยบายการคุ้มครองทางสังคมให้ และสนับสนุนความรับผิดชอบร่วมกันภายในครัวเรือนและครอบครัว ตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ
- (5) สร้างหลักประกันว่าผู้หญิงจะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพและมีโอกาสที่เท่าเทียมในการเป็นผู้นำในทุกระดับของการตัดสินใจในทางการเมือง เศรษฐกิจ และภาคสาธารณะ
- (6) สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์และสิทธิการเจริญพันธุ์โดยถ้วนหน้า ตามที่ตกลงในแผนปฏิบัติการของการประชุมนานาชาติว่าด้วยประชากรและการพัฒนา และแผนปฏิบัติการปักกิ่งและเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมทบทวนเหล่านั้น

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- (1) ดำเนินการปฏิรูปเพื่อให้ผู้หญิงมีสิทธิที่เท่าเทียมในทรัพยากรทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการเข้าเป็นเจ้าของที่ดิน การควบคุมที่ดินและทรัพย์สินในรูปแบบอื่น การบริการทางการเงิน การรับมรดก และทรัพยากรธรรมชาติ ตามกฎหมายของประเทศ
- (2) เพิ่มพูนการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการให้อำนาจแก่ผู้หญิง
- (3) เลือกใช้และเสริมความเข้มแข็งแก่นโยบายที่ดีและกฎระเบียบที่บังคับใช้ได้ เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและการให้อำนาจแก่ผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคนในทุกระดับ

เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

- (1) บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและมีราคา ที่สามารถซื้อหาได้ ภายในปี 2573
- (2) บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงสุขอนามัยที่พอเพียงและ เป็นธรรมและยุติการข่มขู่ภายในห้อง โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อความต้องการของผู้หญิง เด็กหญิงและกลุ่มที่อยู่ใต้สถานการณ์ที่เปราะบาง ภายในปี 2573
- (3) ยกกระดับคุณภาพน้ำ โดยลดมลพิษ ขจัดการทิ้งขยะและลดการปล่อยสารเคมีและวัสดุอันตราย ลดสัดส่วนน้ำเสียที่ไม่ผ่านกระบวนการลงครึ่งหนึ่ง และเพิ่มการนำกลับมาใช้ใหม่ทั่วโลก ภายในปี 2573
- (4) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วน และสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำและจัดหาน้ำที่ยั่งยืน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชาชนที่ประสบความทุกข์จากการขาดแคลนน้ำ ภายในปี 2573
- (5) ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบองค์รวมในทุกระดับ รวมถึงผ่านทางความร่วมมือระหว่างเขตแดนตามความเหมาะสม ภายในปี 2573
- (6) ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ รวมถึงภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชันหินอุ้มน้ำ และทะเลสาบ ภายในปี 2563

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศและการสนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาในกิจกรรมและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขอนามัย ซึ่งรวมถึงด้านการเก็บน้ำ การจัดเกลือ การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการน้ำเสีย เทคโนโลยีการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่

(2) สนับสนุนและเพิ่มความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการจัดการน้ำและสุขอนามัย

เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน

(1) สร้างหลักประกันว่ามีการเข้าถึงการบริการพลังงานสมัยใหม่ ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ และเชื่อถือได้ ภายในปี 2573

(2) เพิ่มสัดส่วนของพลังงานทดแทนในการผสมผสานการใช้พลังงานของโลก ภายในปี 2573

(3) เพิ่มอัตราการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของโลก ให้เพิ่มขึ้น 2 เท่า ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) ยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงการวิจัยและเทคโนโลยีพลังงานที่สะอาด โดยรวมถึงพลังงานทดแทน ประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และเทคโนโลยีเชื้อเพลิงฟอสซิลขั้นสูงและสะอาด และสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานและเทคโนโลยีพลังงานที่สะอาด ภายในปี 2573

(2) ขยายโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการจัดส่งบริการพลังงานที่เป็นสมัยใหม่และยั่งยืนโดยถ้วนหน้า ในประเทศกำลังพัฒนาเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี 2573

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ และมีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

(1) ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนตามบริบทของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี

(2) บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้นผ่านการทำให้หลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและใช้แรงงานเข้มข้น

(3) ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่สมควร ความเป็นผู้ประกอบการ ความสำเร็จและนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ซึ่งรวมถึงผ่านทางการเข้าถึงบริการทางการเงิน

(4) พัฒนาความมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของโลกในการบริโภคและการผลิต และพยายามที่จะตัดความเชื่อมโยงระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปีของแผนการทำงานเพื่อการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยมีประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการ ไปจนถึงปี 2573

(5) บรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่สมควรสำหรับหญิงและชายทุกคน รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายที่เท่าเทียมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี 2573

(6) ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี 2563

(7) ดำเนินมาตรการโดยทันทีและมีประสิทธิภาพเพื่อจัดแรงงานบังคับ ยุติความเป็นทาสสมัยใหม่ และการค้ามนุษย์ และยับยั้งและกำจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุด ซึ่งรวมถึงการเกณฑ์ และการใช้ทหารเด็ก และยุติการใช้แรงงานเด็กในทุกรูปแบบในปี 2568

(8) ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับ ผู้ทำงานทุกคน รวมถึงผู้ทำงานต่างด้าว โดยเฉพาะหญิงต่างด้าว และผู้ทำงานเสี่ยงอันตราย

(9) ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และส่งเสริมวัฒนธรรม และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี 2573

(10) เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันทางการเงินภายในประเทศเพื่อส่งเสริม และขยายการเข้าถึงการธนาคาร การประกันภัย และบริการทางการเงินแก่ทุกคน

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) เพิ่มความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รวมถึงผ่านช่องทางของกรอบการทำงานแบบบูรณาการสำหรับ ความช่วยเหลือทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

(2) พัฒนาและทำให้เกิดการดำเนินงานของยุทธศาสตร์โลกสำหรับการจ้างงานในเยาวชน และดำเนินงานตามข้อตกลงเรื่องงานของโลกขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ภายในปี 2563

เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม ที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

(1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ ยั่งยืนและ มีความทนทาน ซึ่งรวมถึง โครงสร้างพื้นฐานของภูมิภาคและที่ข้ามเขตแดน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ โดยมุ่งเป้าไปที่การเข้าถึงได้ในราคาที่สามารถจ่ายได้และเท่าเทียมสำหรับทุกคน

(2) ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และภายในปี 2573 ให้เพิ่มส่วนแบ่งของอุตสาหกรรมในการจ้างงานและผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ โดยให้เป็นไปตาม สภาวะแวดล้อมของประเทศ และให้เพิ่มส่วนแบ่งขึ้นเป็น 2 เท่าในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

(3) เพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินโดยรวมถึงเครดิตในราคาที่สามารถจ่ายได้ ให้แก่อุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดเล็ก โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา และให้เพิ่มการผนวกกลุ่มเหล่านี้ เข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่า และตลาด

(4) ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการใช้เทคโนโลยีและกระบวนการทางอุตสาหกรรมที่สะอาด และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยทุกประเทศดำเนินการตามขีดความสามารถของแต่ละประเทศ ภายในปี 2573

(5) เพิ่มทุนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ยกกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยี ของภาคอุตสาหกรรมในทุกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา และให้ภายในปี 2573 มีการส่งเสริม นวัตกรรมและให้เพิ่มจำนวนผู้ทำงานวิจัยและพัฒนาต่อประชากร 1 ล้านคนและการใช้จ่ายในภาคสาธารณะ และเอกชนในการวิจัยและพัฒนาให้เพิ่มมากขึ้น

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- (1) อำนวยความสะดวกการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืนและทนทานในประเทศกำลังพัฒนา ผ่านทางการยกระดับการสนับสนุนทางการเงิน เทคโนโลยี และด้านวิชาการ ให้แก่ประเทศในแอฟริกา ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล และรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นหมู่เกาะขนาดเล็ก
- (2) สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรมภายในประเทศในประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงการให้มีสภาพแวดล้อมทางนโยบายที่นำไปสู่ความหลากหลายของอุตสาหกรรม และการเพิ่มมูลค่าของสินค้าโภคภัณฑ์
- (3) การเพิ่มการเข้าถึงเทคโนโลยีด้านข้อมูลและการสื่อสาร และพยายามที่จะจัดให้มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตโดยถ้วนหน้าและในราคาที่สามารถจ่ายได้สำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุดภายใน ปี 2563

เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ

- (1) ให้บรรลุอย่างต่อเนื่องและคงการเติบโตของรายได้ในกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่ยากจนที่สุด ในอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ภายในปี 2573
- (2) ให้อำนาจและส่งเสริมความครอบคลุมด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองสำหรับทุกคน โดยไม่คำนึงถึงอายุ เพศ ความบกพร่องทางร่างกาย เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ แหล่งกำเนิด ศาสนา หรือสถานะทางเศรษฐกิจหรืออื่น ๆ ภายในปี 2573
- (3) สร้างหลักประกันว่าจะมีโอกาสที่เท่าเทียมและลดความไม่เสมอภาคของผลลัพธ์ รวมถึงโดยการขจัดกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติที่เลือกปฏิบัติ และส่งเสริมการออกกฎหมาย นโยบาย และการกระทำที่เหมาะสมในเรื่องนี้
- (4) เลือกใช้นโยบาย โดยเฉพาะนโยบายการคลัง ค่าจ้าง และการคุ้มครองทางสังคม และให้บรรลุความเสมอภาคยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- (5) พัฒนากฎระเบียบและการติดตามตรวจสอบตลาดเงินและสถาบันการเงินของโลก และเสริมความแข็งแกร่งในการดำเนินการกฎระเบียบดังกล่าว
- (6) สร้างหลักประกันว่าจะมีตัวแทนและเสียงสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในการตัดสินใจของสถาบันทางเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สถาบันมีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้ มีความรับผิดชอบ และชอบธรรมมากขึ้น
- (7) อำนวยความสะดวกในการอพยพและเคลื่อนย้ายคนให้เป็นไปด้วยความสงบ ปลอดภัย เป็นไปตามระเบียบ และมีความรับผิดชอบ รวมถึงผ่านทางการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอพยพที่มีการวางแผนและการจัดการที่ดี

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- (1) ดำเนินการตามหลักการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างสำหรับประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยเป็นไปตามความตกลงองค์การการค้าโลก
- (2) สนับสนุนการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการและการไหลของเงิน ซึ่งรวมถึงการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ไปยังรัฐที่มีความจำเป็นมากที่สุด เฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ประเทศในแอฟริกา รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล โดยให้เป็นไปตามแผนและแผนงานของประเทศเหล่านั้น
- (3) ลดค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมของการส่งเงินกลับประเทศของผู้อพยพ (migrant remittances) ให้ต่ำกว่าร้อยละ 3 และขจัดการชำระเงินระหว่างประเทศ (remittance corridors) ที่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าร้อยละ 5 ภายในปี 2573

เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทาน และยั่งยืน

(1) สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและการบริการพื้นฐานที่พอเพียง ปลอดภัย และในราคาที่สามารถจ่ายได้ และยกระดับชุมชนแออัด ภายในปี 2573

(2) จัดให้มีการเข้าถึงระบบคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืน เข้าถึงได้ ปลอดภัย ในราคาที่สามารถจ่ายได้ สำหรับทุกคน พัฒนาความปลอดภัยทางถนน โดยการขยายการขนส่งสาธารณะ และคำนึงเป็นพิเศษถึงกลุ่มคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง ผู้หญิง เด็ก ผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย และผู้สูงอายุ ภายในปี 2573

(3) ยกระดับการพัฒนาเมืองและขีดความสามารถให้ครอบคลุมและยั่งยืน เพื่อการวางแผน และการบริหารจัดการการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์อย่างมีส่วนร่วม บูรณาการและยั่งยืนในทุกประเทศ ภายในปี 2573

(4) เสริมความพยายามที่จะปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลก

(5) ลดจำนวนการตายและจำนวนคนที่ได้รับผลกระทบ และลดการสูญเสียโดยตรงทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของโลกที่เกิดจากภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับน้ำ โดยมุ่งเป้าปกป้องคนจนและคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง ภายในปี 2573

(6) ลดผลกระทบทางลบของเมืองต่อสิ่งแวดล้อมต่อหัวประชากร โดยรวมถึงการให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อคุณภาพอากาศและการจัดการของเสียของเทศบาลและอื่น ๆ ภายในปี 2573

(7) จัดให้มีการเข้าถึงพื้นที่สาธารณะสีเขียว ที่ปลอดภัย ครอบคลุมและเข้าถึงได้ โดยถ้วนหน้า โดยเฉพาะผู้หญิง เด็ก คนชรา และผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) สนับสนุนการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในทางบวกระหว่างพื้นที่เมืองรอบเมือง และชนบท โดยการเสริมความแข็งแกร่งของการวางแผนการพัฒนาในระดับชาติและระดับภูมิภาค

(2) ภายในปี 2563 เพิ่มจำนวนเมืองและกระบวนการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่เลือกใช้ และดำเนินการตามนโยบายและแผนที่บูรณาการ เพื่อนำไปสู่ความครอบคลุม ความมีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากร การลดผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีภูมิต้านทานต่อภัยพิบัติ และให้พัฒนาและดำเนินการตามการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติแบบองค์รวมในทุกระดับ ให้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานได้เพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558 – 2573

(3) สนับสนุนประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รวมถึงผ่านทางความช่วยเหลือทางการเงิน และวิชาการ ในการสร้างอาคารที่ยั่งยืนและทนทานโดยใช้วัสดุท้องถิ่น

เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน

(1) ดำเนินการให้เป็นผลตามกรอบการดำเนินงานระยะ 10 ปี ว่าด้วยการผลิต และการบริโภคที่ยั่งยืน ทุกประเทศนำไปปฏิบัติโดยประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำ โดยคำนึงถึงการพัฒนา และขีดความสามารถของประเทศกำลังพัฒนา

(2) บรรลุการจัดการที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ภายในปี 2573

(3) ลดขยะเศษอาหารของโลกครึ่งหนึ่งในระดับค้าปลีกและผู้บริโภค และลดการสูญเสียอาหารจากกระบวนการผลิตและห่วงโซ่อุปทานรวมถึงการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว ภายในปี 2573

(4) บรรลุการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิดในวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตลอดทั้งวงจรชีวิตของสิ่งเหล่านั้น ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่ตกลงกันแล้ว และลดการปลดปล่อยสิ่งเหล่านั้นออกสู่อากาศ น้ำ และดินอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อที่จะลดผลกระทบทางลบที่จะมีต่อสุขภาพของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด ภายในปี 2563

(5) ลดการผลิตของเสียโดยการป้องกัน การลด การแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และการนำมาใช้ซ้ำ ภายในปี 2573

(6) สนับสนุนให้บริษัท โดยเฉพาะบริษัทข้ามชาติและบริษัทขนาดใหญ่ รับแนวปฏิบัติที่ยั่งยืนไปใช้ และผนวกข้อมูลด้านความยั่งยืนลงในวงจรการรายงานของบริษัทเหล่านั้น

(7) ส่งเสริมแนวปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาคสาธารณะที่ยั่งยืน ตามนโยบาย และการให้ลำดับความสำคัญของประเทศ

(8) สร้างหลักประกันว่าประชาชนในทุกแห่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและความตระหนักถึง การพัฒนาที่ยั่งยืนและวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ภายในปี 2573

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) สนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในการเสริมความแข็งแกร่งของขีดความสามารถ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะขับเคลื่อนไปสู่รูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนยิ่งขึ้น

(2) พัฒนาและดำเนินการใช้เครื่องมือเพื่อจะติดตามตรวจสอบผลกระทบของการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่สร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

(3) ทำให้การอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิลที่ไร้ประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริโภคที่สิ้นเปลือง มีความสมเหตุสมผล โดยกำจัดการบิดเบือนทางการตลาดโดยให้สอดคล้องสถานะแวดล้อมของประเทศ รวมถึงการปรับโครงสร้างภาษีและเลิกการอุดหนุนที่เป็นภัยเหล่านั้นในที่ยังมีการใช้อยู่ เพื่อให้สะท้อน ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงอย่างเต็มที่ถึงความจำเป็นและเงื่อนไขที่เจาะจงของประเทศกำลังพัฒนา และลดผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นที่จะมีต่อการพัฒนาของประเทศเหล่านั้นในลักษณะที่เป็นการคุ้มครอง คนจนและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ

เป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

(1) เสริมภูมิทัศน์ด้านทุนและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติ ทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ

(2) บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ

(3) พัฒนาการศึกษ การสร้างความตระหนักรู้ และขีดความสามารถของมนุษย์ และของสถาบันในเรื่องการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับตัว การลดผลกระทบ และการเตือนภัยล่วงหน้า

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) ดำเนินการให้เกิดผลตามพันธกรณีที่ผูกมัดต่อประเทศพัฒนาแล้วซึ่งเป็นภาคีของอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่มีเป้าหมายร่วมกันระดมทุนจากทุกแหล่งให้ได้ จำนวน 1 แสนล้านเหรียญสหรัฐต่อปี ภายในปี 2563 เพื่อจะแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายของประเทศกำลังพัฒนาในบริบท ของการดำเนินการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญและมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน และทำให้กองทุน Green Climate Fund ดำเนินงานอย่างเต็มที่โดยเร็วที่สุดผ่านการให้ทุน (capitalization)

(2) ส่งเสริมกลไกที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนและการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้อง กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และให้ความสำคัญ ต่อผู้หญิง เยาวชน และชุมชนท้องถิ่นและชายขอบ

เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(1) ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภท โดยเฉพาะจากกิจกรรมบนแผ่นดิน รวมถึงซากปรักหักพังทางทะเลและมลพิษของสารอาหาร (nutrient pollution) ภายในปี 2568

(2) บริหารจัดการและปกป้องระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบทางลบ ที่มีนัยสำคัญ รวมถึงโดยการเสริมภูมิต้านทานและปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟู เพื่อบรรลุการมีมหาสมุทรที่มีสุขภาพดี และมีผลิตภาพ ภายในปี 2563

(3) ลดและแก้ปัญหาลผลกระทบของการเป็นกรดในมหาสมุทร โดยรวมถึงการเพิ่มพูนความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ในทุกระดับ

(4) ภายในปี 2563 ให้กำกับอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องการเก็บเกี่ยวและยุติการประมงเกินขีดจำกัด การประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และแนวปฏิบัติด้านการประมงที่เป็นไปในทางทำลาย และดำเนินการให้เป็นผลตามแผนการจัดการที่อยู่บนฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อจะฟื้นฟูมวลปลา (fish stock) ในเวลาที่สั้นที่สุดที่จะเป็นไปได้ อย่างน้อยที่สุดในระดับที่สามารถไปถึงจุดสูงสุดที่ให้ผลตอบแทนแบบยั่งยืน (maximum sustainable yield) ตามคุณลักษณะทางชีววิทยาของสัตว์น้ำเหล่านั้น

(5) ภายในปี 2563 อนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ 10 ให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศและภายในประเทศ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่

(6) ภายในปี 2563 ยับยั้งรูปแบบการอุดหนุนการประมงบางอย่างที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัด ขจัดการอุดหนุนที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และระงับการริเริ่มการอุดหนุนในลักษณะดังกล่าว ตระหนักว่าการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ควรเป็นส่วนควบในการเจรจาการอุดหนุนการประมงขององค์การการค้าโลก

(7) ภายในปี 2573 เพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และประเทศพัฒนาน้อยที่สุดจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน รวมถึงผ่านทางการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในเรื่องการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการท่องเที่ยว

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) เพิ่มความรู้ทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเลของคณะกรรมการสมุทรศาสตร์ระหว่างรัฐบาล เพื่อจะพัฒนาคุณภาพของมหาสมุทรและเพิ่มพูนให้ความหลากหลายทางชีวภาพ ในทะเลมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งในรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

(2) จัดให้มีการเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลและตลาดสำหรับชาวประมงพื้นบ้านรายเล็ก

(3) เพิ่มพูนการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการ ให้เกิดผลตามกฎหมายระหว่างประเทศตามที่สะท้อนใน UNCLOS ซึ่งเป็นกรอบทางกฎหมายสำหรับการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน ตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 158 ของเอกสาร The Future We Want

เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ป่าไม้ และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทรายหยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นฟูสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

(1) สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจัด ในแผ่นดินรวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน เฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ ภายในปี 2563

(2) ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ ทำลายป่า ฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลก ภายในปี 2563

(3) ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย ฟื้นฟูแผ่นดินและดินที่เสื่อมโทรม รวมถึงแผ่นดิน ที่ได้รับผลกระทบจากการกลายสภาพเป็นทะเลทราย ความแห้งแล้ง และอุทกภัย และพยายามที่จะบรรลุถึง โลกที่ไร้ความเสื่อมโทรมของที่ดิน ภายในปี 2573

(4) สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพ ของระบบนิเวศเหล่านั้น เพื่อจะเพิ่มพูนขีดความสามารถของระบบนิเวศเหล่านั้นที่จะให้ผลประโยชน์อันสำคัญ ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี 2573

(5) ปฏิบัติการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อลดการเสื่อมโทรมของถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ หยุดยั้ง การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และภายในปี 2563 จะปกป้องและป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์ ที่ถูกคุกคาม

(6) สร้างหลักประกันว่าจะมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากร พันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม และส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเหมาะสม

(7) ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อจะยุติการค้าและการขนย้ายชนิดพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง และแก้ปัญหาทั้งอุปสงค์และอุปทานต่อผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย

(8) นำมาตรการมาใช้เพื่อป้องกันการนำเข้าและลดผลกระทบของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ในระบบนิเวศบนบกและในน้ำและควบคุมหรือขจัด priority species ภายในปี 2563

(9) บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าไปสู่การวางแผน กระบวนการพัฒนา ยุทธศาสตร์การลดความยากจน และปัญหิที่ระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ภายในปี 2563

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) ระดมและเพิ่มทรัพยากรทางการเงินจากทุกแหล่งเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

(2) ระดมทรัพยากรจากทุกแหล่งและทุกระดับเพื่อสนับสนุนเงินแก่การบริหารจัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน และจัดหาแรงจูงใจที่เหมาะสมสำหรับประเทศกำลังพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้า ในการบริหารจัดการ ซึ่งรวมถึงการอนุรักษ์และการปลูกป่า

(3) เพิ่มพูนการสนับสนุนในระดับโลกสำหรับความพยายามที่จะต่อสู้การล่าและการ เคลื่อนย้ายชนิดพันธุ์คุ้มครอง รวมถึงโดยการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น

เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพที่รับผิดชอบ และครอบคลุม ในทุกระดับ

- (1) ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ
- (2) ยุติการข่มเหงการใช้หาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก
- (3) ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน
- (4) ลดการลักลอบเคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน เสริมความแข็งแกร่งของกระบวนการติดตามและการส่งคืนสินทรัพย์ที่ถูกขโมยไป และต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรทุกรูปแบบ ภายในปี 2573
- (5) ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ
- (6) พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ
- (7) สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดี ในทุกระดับการตัดสินใจ
- (8) ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล
- (9) จัดให้มีเอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน โดยรวมถึงการให้มีผู้พิทักษ์ ภายในปี 2573
- (10) สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- (1) เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึงกระทำผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในทุกระดับ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อจะป้องกันความรุนแรงและต่อสู้กับการก่อการร้ายและอาชญากรรม
- (2) ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

การเงิน

- (1) เสริมความแข็งแกร่งของการระดมทรัพยากรภายในประเทศโดยรวมถึงผ่านทางการสนับสนุนระหว่างประเทศไปยังประเทศกำลังพัฒนา เพื่อพัฒนา ขีดความสามารถภายในประเทศในการเก็บภาษีและรายได้ของอื่น ๆ ของรัฐ
- (2) ประเทศพัฒนาแล้วจะดำเนินการให้เป็นผลตามพันธกรณีเรื่องการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการโดยเต็มที่ โดยรวมถึงพันธกรณีที่ให้ไว้โดยประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศที่จะบรรลุเป้าหมายการมีสัดส่วน ODA/GNI ร้อย 0.7 สำหรับให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา และมีสัดส่วน ODA/GNI ร้อยละ 0.15 ถึง 0.20 สำหรับให้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยสนับสนุนให้ผู้ให้ ODA พิจารณาดังเป้าหมายที่จะให้สัดส่วน ODA/GNI ถึงอย่างน้อยร้อยละ 0.20 สำหรับให้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด
- (3) ระดมทรัพยากรทางการเงินเพิ่มเติมจากแหล่งที่หลากหลายไปยังประเทศกำลังพัฒนา
- (4) ช่วยประเทศกำลังพัฒนาในการบรรลุความยั่งยืนของหนี้ระยะยาว โดยใช้นโยบายที่ประสานงานกันที่มุ่งส่งเสริมการจัดหาเงินทุนโดยการก่อหนี้ การบรรเทาหนี้และการปรับโครงสร้างหนี้เพื่อลดการประสบปัญหาหนี้

(5) ใช้และดำเนินการให้เกิดผลตามระบอบการส่งเสริมการลงทุนสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

เทคโนโลยี

(6) เพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างประเทศและในภูมิภาคแบบเหนือ - ใต้ และไตรภาคี และการเข้าถึง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และยกระดับการแบ่งปันความรู้ตามเงื่อนไขที่ตกลงร่วมกัน โดยรวมถึงผ่านการพัฒนาการประสานงานระหว่างกลไกที่มีอยู่เดิมเฉพาะอย่างยิ่งในระดับของสหประชาชาติ และผ่านทางกลไกอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีของโลก

(7) ส่งเสริมการพัฒนาการถ่ายทอด และการเผยแพร่เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้กับประเทศกำลังพัฒนาภายใต้เงื่อนไขที่อำนวยความสะดวกแก่ประเทศกำลังพัฒนา รวมทั้งตามเงื่อนไขสิทธิพิเศษตามที่ตกลงร่วมกัน

(8) ให้ธนาคารเทคโนโลยีและกลไกการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ทำงานได้อย่างเต็มที่ ภายในปี 2560 และเพิ่มพูนการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนที่สำคัญ (enabling technology) เฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การเสริมสร้างขีดความสามารถ

(9) เพิ่มพูนการสนับสนุนระหว่างประเทศสำหรับการดำเนินการด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถที่มีประสิทธิภาพและมีการตั้งเป้าในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อสนับสนุนแผนระดับชาติที่จะดำเนินงานในทุกเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงผ่านทางความร่วมมือแบบเหนือ-ใต้ ใต้-ใต้ และไตรภาคี

การค้า

(10) ส่งเสริมระบบการค้าพหุภาคีที่เป็นสากล มีกติกากว้าง ไม่เลือกปฏิบัติ และเสมอภาค ภายใต้องค์การการค้าโลก โดยรวมถึงผ่านการสิ้นสุดการเจรจาภายใต้วาระการพัฒนารอบโดฮา

(11) เพิ่มส่วนแบ่งการส่งออกของประเทศกำลังพัฒนาในการส่งออกทั่วโลกให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพิ่มส่วนแบ่งของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดให้สูงขึ้น 2 เท่าในปี 2563

(12) ทำให้เกิดการดำเนินการในเวลาที่เหมาะสมในเรื่องการเข้าถึงตลาดปลอดภาษี และลดการจำกัดปริมาณในระยะยาวสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยให้สอดคล้องกับการตัดสินใจขององค์การการค้าโลก โดยรวมถึงการสร้างหลักประกันว่ากฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่มีการให้สิทธิพิเศษทางการค้าที่ใช้กับประเทศพัฒนาน้อยที่สุดจะมีความโปร่งใสและเรียบง่าย และมีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงตลาด

ประเด็นเชิงระบบ

ความสอดคล้องเชิงนโยบายและเชิงสถาบัน

(13) เพิ่มพูนเสถียรภาพเศรษฐกิจมหภาคของโลก โดยรวมถึงผ่านทาง การประสานงานนโยบายและความสอดคล้องเชิงนโยบาย

(14) ยกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(15) เคารพพื้นที่ทางนโยบายและความเป็นผู้นำของแต่ละประเทศที่จะสร้างและดำเนินงานตามนโยบายเพื่อการขจัดความยากจนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

หุ้นส่วนความร่วมมือจากภาคส่วนที่หลากหลาย

(16) ยกกระดับหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยร่วมเติมเต็มโดยหุ้นส่วนความร่วมมือจากภาคส่วนที่หลากหลายซึ่งจะระดมและแบ่งปันความรู้ ความเชี่ยวชาญ เทคโนโลยี และทรัพยากรเงิน เพื่อจะสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา

(17) สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาครัฐ-ภาคเอกชน และประชาสังคม โดยสร้างบนประสบการณ์และกลยุทธ์ด้านทรัพยากรของหุ้นส่วน

ข้อมูล การติดตาม และการตรวจสอบได้

(18) ยกกระดับการสนับสนุนด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ให้เพิ่มการมีอยู่ของข้อมูลที่มีคุณภาพ ทันเวลาและเชื่อถือได้ ที่จำแนกในเรื่องราวได้ เพศ อายุ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ สถานะ การอพยพ ความบกพร่องทางร่างกาย ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามบริบทของประเทศ ภายในปี 2563

(19) ต่อยอดจากข้อริเริ่มที่มีอยู่แล้วในการพัฒนาการตรวจวัดความก้าวหน้าของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถด้านสถิติในประเทศกำลังพัฒนา ภายในปี 2573

สำหรับประเทศไทยเองนั้น นอกจากการพัฒนาใน 3 มิติ คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามแนวทางของ SDGs แล้ว ประเทศไทยยังให้ความสำคัญกับมิติทางด้านวัฒนธรรมอีกด้วย และการจะบรรลุความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์นักพัฒนาที่ทรงได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและระดับนานาชาติได้พระราชทานเข็มทิศการพัฒนาไว้ให้ทุกภาคส่วนน้อมนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม นั่นคือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นแนวพระราชดำริที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ซึ่งจะนำไปสู่ความสุขในการดำเนินชีวิต และสร้างสัมฤทธิ์ผลแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

4. แผนพัฒนาภาค/แผนพัฒนายุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด

4.1 แผนพัฒนาภาคกลาง

กรอบแผนพัฒนาภาคกลาง (พ.ศ. 2566 - 2570)

ฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง

4.1.1 เป้าหมายรวม

- (1) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคกลางขยายตัวเพิ่มขึ้น
- (2) สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ของภาคกลางลดลง

บทบาทของภาค เป็นภาคที่มีบทบาทการพัฒนาที่สำคัญในการเป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปและสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก โดยอุตสาหกรรมสำคัญของภาคกลางที่มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์สูงสุดของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม สิ่งทอ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เครื่องหนัง กระดาษ เคมีภัณฑ์ เกล็ดภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ และเฟอร์นิเจอร์ นอกจากนี้ภาคกลางยังเป็นศูนย์กลางการค้าและการขนส่งของประเทศ เป็นฐานการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเป็นแหล่งที่ตั้งสถาบันทางการศึกษาและสถาบันวิจัยทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีชื่อเสียงและคุณภาพ และเป็นศูนย์การดูแลและรักษาสุขภาพที่ได้มาตรฐานในระดับสากล โดยมีศูนย์การแพทย์ชั้นนำ และสถาบันการแพทย์เฉพาะทางที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก

ทิศทางการพัฒนาภาค ภาคกลางถือว่าเป็นหัวใจหลักสำคัญของการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นพื้นที่ที่เชื่อมโยงกับกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ ส่งผลให้อิทธิพลของความเป็นเมือง และกิจกรรมความเจริญทางเศรษฐกิจจากกรุงเทพฯ แผ่กระจายไปยังพื้นที่โดยรอบจนเรียกได้ว่าเป็นพื้นที่เดียวกันในทุกด้าน กรุงเทพฯ และภาคกลางเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ เป็นศูนย์กลางการบริหารราชการโดยเป็นที่ตั้งของกระทรวง กรม เป็นศูนย์กลางการบริการ ทั้งทางด้านการค้า การเงิน การขนส่ง และสุขภาพ รวมทั้งเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออกที่สำคัญของประเทศ โดยในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ภาคกลาง มุ่งพัฒนาเป็น “ฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง” ที่เติบโตอย่างยั่งยืน และกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคกลาง (C Direction) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา HEART โดยใช้ประโยชน์ศักยภาพและความพร้อมทั้งด้านโลจิสติกส์ การวิจัยและพัฒนา ที่เอื้อต่อการพัฒนาเทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรม มาช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้าและบริการ (H: High Value-added Products and Services) และให้ความสำคัญกับการพัฒนาจากผู้รับจ้างผลิตไปสู่การผลิตที่เป็นเจ้าของแบรนด์ที่ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่สามารถออกแบบและพัฒนาขึ้นเอง และสนับสนุนการให้ความรู้เพื่อพัฒนาคนให้มีทักษะหลากหลายทั้งทางด้าน “Technical Skill” โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงนวัตกรรม และความคิดเชิงสร้างสรรค์และความคิดริเริ่ม รวมถึง “Human Skill” ที่สามารถเข้าใจจิตใจและอารมณ์ของผู้อื่นได้ และพัฒนาศักยภาพแรงงานให้มีทักษะใหม่ที่เป็นการทำงานและพัฒนาระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น (E: Education and Training) เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต รวมทั้งนำศักยภาพในด้านศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ (A: Art and Creativity) มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา ออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น งดงามและมีคุณภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ และให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการผลิต (R: Restructuring) โดยการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อทดแทนการใช้แรงงานแบบเข้มข้น การปรับเปลี่ยนจากการทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสมไปสู่การทำเกษตรที่ยั่งยืน และเน้นการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ควบคู่กับการฟื้นฟู อนุรักษ์

และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (T: Treatment of Environmental Pollution and Restoring Natural Resources) เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

4.1.2 แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ 1 พัฒนาและยกระดับภาคกลางไปสู่การเป็นฐานอุตสาหกรรมขั้นสูงที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถออกแบบและพัฒนาขึ้นเอง โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

(1) นำความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์มาพัฒนายกระดับกระบวนการผลิตอุตสาหกรรมและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า ตลอดจนพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด อาทิ อาหารเสริมสุขภาพ และเครื่องสำอาง รวมทั้งประยุกต์ใช้ศิลปะและความคิดสร้างสรรค์มาพัฒนาออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น งดงามและมีคุณภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์

(2) สนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมทางการแพทย์ ในเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับ อาทิ จังหวัดนนทบุรี นครปฐม สมุทรปราการ ปทุมธานี และสมุทรสาคร อุตสาหกรรมอาหารเพื่อสุขภาพ และอุตสาหกรรมสมุนไพร ในเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับ อาทิ จังหวัดนครปฐม ปทุมธานี สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ ราชบุรี สุพรรณบุรี และสระบุรี และอุตสาหกรรมยานยนต์แห่งอนาคต (Next Generation Automotive) ในเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับ อาทิ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสมุทรปราการ

(3) สนับสนุนการพัฒนาจากผู้รับจ้างผลิตไปสู่การผลิตที่เป็นเจ้าของแบรนด์ที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถออกแบบและพัฒนาขึ้นเอง

(4) สนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สามารถเข้าถึงแหล่งทุน เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจตลอดกระบวนการควบคู่กับการพัฒนา องค์ความรู้ให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่อยอดจากภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อสามารถพัฒนาและพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต

(5) ส่งเสริมและพัฒนากลุ่ม Start Up ที่มุ่งสร้างพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่

(6) ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ 2 พัฒนาและยกระดับภาคกลางไปสู่การเป็นแหล่งเกษตรสมัยใหม่และศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรของประเทศ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

(1) เพิ่มผลิตภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูปรวมทั้งวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่แหล่งผลิตสำคัญของภาค เพื่อยกระดับรายได้ให้แก่เกษตรกรจะได้สร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาสืบต่ออาชีพเกษตรกร และลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่จะสร้างปัญหาให้กับสิ่งแวดล้อม อาทิ ข้าว ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท ลพบุรี อ่างทอง ปทุมธานี สิงห์บุรี และนครปฐม อ้อย ในเขตพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ลพบุรี และสุพรรณบุรี พืชผัก ในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และนครปฐม โคนม - โคนม ในเขตพื้นที่จังหวัดสระบุรี ลพบุรี กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และราชบุรี สุนัข ในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรี และนครปฐม สัตว์ปีก ในเขตพื้นที่จังหวัดลพบุรี สระบุรี กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี และสัตว์น้ำ ในเขตพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และสมุทรปราการ ผ่านการวิจัย พัฒนา และการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เข้มข้น

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนการทำการเกษตรรูปแบบใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีความแม่นยำสูงมาใช้ในการทำการเกษตร เพื่อพัฒนาไปสู่เกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farm หรือ Intelligent Farm) ซึ่งจะช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด

(3) ส่งเสริมการทำการเกษตรที่ยั่งยืน อาทิ การทำเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ที่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพการทำการเกษตร ไปสู่มาตรฐานความปลอดภัย

(4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่าด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาฐานข้อมูลด้านการผลิตและการตลาดอย่างเป็นระบบและเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการผลิตของเกษตรกร และพัฒนาตลาดค้าส่งค้าปลีกสินค้าเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ไปสู่การเป็นศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรของประเทศรองรับการเติบโตของธุรกิจ e-Commerce

แนวทางที่ 3 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้เข้าสู่ตลาดท่องเที่ยวคุณภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

(1) สร้างมูลค่าการท่องเที่ยวและปรับทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการ โดยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตจังหวัดที่มีแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ อาทิ จังหวัดกาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สระบุรี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม เชิงประวัติศาสตร์ อาทิ พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และนครปฐม เชิงอาหารและวัฒนธรรม อาทิ พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท ราชบุรี และเพชรบุรี เชิงกีฬา อาทิ จังหวัดสุพรรณบุรี เชิงการแพทย์และการส่งเสริมสุขภาพ อาทิ นครปฐม พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี กาญจนบุรี และสระบุรี

(2) ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวสีเขียวเพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถบริหารจัดการดูแลเรื่องความสะอาด สุขอนามัย และความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

(3) ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยใช้จุดเด่นและความคิดสร้างสรรค์ ศิลปะ วัฒนธรรม และองค์ความรู้ท้องถิ่น มาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นให้มีคุณค่าตอบสนองความต้องการของตลาดที่มีความหลากหลายมากขึ้น

(4) พัฒนาการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ โดยเฉพาะในจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในระดับนานาชาติและมีจำนวนนักท่องเที่ยวมาเที่ยวจำนวนมาก อาทิ จังหวัดกาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และพระนครศรีอยุธยา

แนวทางที่ 4 พัฒนาภาคกลางเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

(1) ยกระดับบริการทางการแพทย์แบบครบวงจร (Medical Hub) และเป็นเครือข่ายรองรับการขยายตัวจากกรุงเทพฯ ในเขตพื้นที่นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ

(2) ส่งเสริมการวิจัยทางการแพทย์และรักษาโรคเฉพาะทาง โดยภาคกลางมีศักยภาพและความเป็นเลิศทางการรักษาเกี่ยวกับโรคติดต่อและโรคติดเชื้อ โรคทางออก และโรคจิตเวช

(3) เพิ่มประสิทธิภาพการรักษาพยาบาลและพัฒนาขีดความสามารถ ในการให้บริการทางการแพทย์และการดูแลสุขภาพ

(4) ส่งเสริมการแพทย์ทางเลือก โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นเมืองสมุนไพร และมีภูมิปัญญาตำรายาสมุนไพรและแพทย์แผนไทย อาทิ นครปฐม นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี กาญจนบุรี สระบุรี และชัยนาท

แนวทางที่ 5 พัฒนาการผลิตกำลังคนให้มีทักษะรองรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

(1) ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการเรียนการสอนในทุกพื้นที่ให้มีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากล ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะจังหวัดที่ไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลของกรุงเทพฯ เพื่อให้ทุกพื้นที่สามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ และลดพฤติกรรมการศึกษาเลือกเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยไม่ได้คำนึงถึงเรื่องระยะทางในการเดินทางทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าที่พัก รวมทั้งทำให้เกิดความแออัดในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล

(2) พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยเพื่อให้สามารถผลิตบุคลากรหรือแรงงาน ได้ตรงตามความต้องการของพื้นที่ อาทิ ยานยนต์ไฟฟ้า ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(3) สนับสนุนเทคโนโลยีทางการศึกษาให้แก่สถานศึกษาที่อยู่ห่างไกลความเจริญ และมีความขาดแคลน อาทิ จังหวัดชัยนาท และกาญจนบุรี

(4) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างทักษะใหม่ที่เป็นจำเป็นในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการ (ReSkill) ควบคู่กับการพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้นรองรับการเติบโตในอนาคต (UpSkill) เพื่อพัฒนา ผลิตภาพแรงงานให้สูงขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดที่มีความต้องการแรงงานที่ทักษะฝีมือสูง

แนวทางที่ 6 พัฒนาเมือง เศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก ให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต
โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

(1) เร่งดำเนินการวางแผนพัฒนารูปแบบเมืองเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคต โดยคำนึงถึงหลักอารยสถาปัตย์ (Universal Design) เพื่อคนทุกกลุ่ม

(2) วางแผนบริหารจัดการพื้นที่ให้เอื้อต่อการพัฒนาในอนาคต โดยคำนึงถึงความยั่งยืนทางภูมิโนเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม

(3) เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบขนส่งมวลชนและระบบขนส่งสาธารณะทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่ออำนวยความสะดวกในการคมนาคมขนส่งสินค้า โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบเชื่อมต่อ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการคมนาคมขนส่ง ให้เอื้อต่อการพัฒนาธุรกิจบริการโลจิสติกส์ โดยเฉพาะการรวบรวมและกระจายสินค้าที่จะเติบโตควบคู่กับธุรกิจ e-Commerce

(4) เร่งดำเนินการพัฒนาตามแผนพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (CWEC) ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา และนครปฐม

แนวทางที่ 7 พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม
โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

(1) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติที่เป็นปัญหาสำคัญของภาค อาทิ การป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำท่วมในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา การแก้ไขปัญหาการรุกรานน้ำเค็มในเขตจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และสมุทรปราการ การแก้ไขปัญหามลพิษในเขตพื้นที่เมืองและแหล่งอุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรปราการ

นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี และการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลที่มีความรุนแรงในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี และสมุทรปราการ

(2) บริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบทั้งลุ่มน้ำ ในเขตลุ่มน้ำที่สำคัญของภาคกลาง อาทิ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำท่าจีน และลุ่มน้ำป่าสัก เพื่อให้มีน้ำใช้อย่างเพียงพอและเหมาะสมทั้งในด้านการอุปโภคบริโภคในภาคครัวเรือน และใช้ในภาคการผลิตและบริการ

(3) ปรับแนวทางการพัฒนาภาคการผลิตและบริการในอนาคตให้เติบโตบนคุณภาพชีวิต และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อาทิ การส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยเฉพาะในเขตจังหวัดที่ไม่มีพื้นที่ป่าไม้ อาทิ อ่างทอง นนทบุรี และปทุมธานี

(4) บริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด โดยคำนึงถึงความสามารถในการฟื้นคืนทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศกลับสู่สภาพเดิม

4.2 แผนพัฒนายุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด

ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570)

(จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดชัยนาท จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง)

“ลุ่มน้ำแห่งประวัติศาสตร์เศรษฐกิจดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์ที่ยั่งยืน”

4.2.1 ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 สร้างฐานการผลิตสินค้าการเกษตรอาหารเพื่อสุขภาพมูลค่าสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- วัตถุประสงค์
- ยกระดับและสร้างผู้ประกอบการใหม่ให้มีศักยภาพด้วยเทคโนโลยี/นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์
  - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อสุขภาพด้วยเทคโนโลยี/นวัตกรรม ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
  - สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อสุขภาพด้วยเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

- มูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด

- อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น
- รายได้สุทธิจากภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น (บาท/ครัวเรือน)
- กำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดแบบปริมาณลูกโซ่เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์
- พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อสุขภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรแปรรูป วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่มูลค่าด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ยกระดับการท่องเที่ยวมูลค่าสูงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมบนพื้นฐานของการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ

- วัตถุประสงค์**
- พัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เชิงนิเวศน์ เชิงสุขภาพ เชิงกีฬา และแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ให้ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัย และรองรับการท่องเที่ยวสีเขียว
  - เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว รองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงโลก
  - พัฒนาและยกระดับสินค้าอาหารท้องถิ่นและสมุนไพร ผลิตภัณฑ์ชุมชน และธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างศักยภาพการแข่งขันทางการตลาดภายในและต่างประเทศ
  - สร้างสรรค์คุณค่าด้านการท่องเที่ยวและเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอย่างมีส่วนร่วม
- เป้าหมาย**
- ความสามารถในการแข่งขันด้านท่องเที่ยวสูงขึ้น
- ตัวชี้วัด**
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว
  - ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เชิงนิเวศน์ เชิงสุขภาพ เชิงกีฬา และแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตามมาตรฐานและความปลอดภัย ด้วยหลัก Universal Design และรองรับการท่องเที่ยวสีเขียว
- ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพในการแข่งขัน และบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวด้วยเทคโนโลยี ความคิดเชิงสร้างสรรค์ และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- เพิ่มผลิตภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ สินค้าอาหารท้องถิ่นและสมุนไพร ผลิตภัณฑ์ชุมชน ธุรกิจบริการ ให้ได้มาตรฐานทางการตลาดภายในและต่างประเทศด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยวและเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มมูลค่าห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมและการบริการในอนาคต

- วัตถุประสงค์**
- พัฒนาการผลิตกำลังคนให้มีทักษะรองรับอุตสาหกรรมและการบริการในอนาคต
  - เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและการบริการในอนาคต
- เป้าหมาย**
- กำลังคนมีศักยภาพเพิ่มขึ้น
  - ภาคขนส่งและโลจิสติกส์มีศักยภาพเพิ่มขึ้น
- ตัวชี้วัด**
- อัตราการขยายตัวผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น
  - สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดทั้งหมดเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาศักยภาพกำลังคนทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัยเพื่อสร้างทักษะใหม่ที่จำเป็น และยกระดับทักษะเดิมรองรับอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต
- ส่งเสริมและสนับสนุนการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมและการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและพลังงานแบบมีส่วนร่วม สู่สังคมคาร์บอนต่ำ

วัตถุประสงค์ - ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการให้มีคุณภาพดีตามเกณฑ์มาตรฐานแบบมีส่วนร่วม

เป้าหมาย - มลพิษทางอากาศลดลง
- การบริหารจัดการน้ำในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา/ป่าสัก สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความสมดุลและยั่งยืน

ตัวชี้วัด - สัดส่วนจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศในเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้น
- สัดส่วนพื้นที่ประสบอุทกภัยและภัยแล้งลดลง
- ค่าดัชนีคุณภาพน้ำ (WQI) ของแม่น้ำเจ้าพระยา/ป่าสักในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีฐาน

แนวทางการพัฒนา

- สร้างจิตสำนึก และส่งเสริมให้ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการใช้พลังงานทดแทนอย่างกว้างขวาง
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางน้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยา/ป่าสักของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนอย่างมีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

4.3 แผนพัฒนาจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

วิสัยทัศน์

“ ต้นแบบเมืองคาร์บอนต่ำ อุตสาหกรรมสีเขียว ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ”

พันธกิจ

1. นำภารกิจของรัฐและนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์
2. ดูแลให้มีการปฏิบัติบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเป็นธรรมในสังคม
3. จัดให้มีการคุ้มครอง ป้องกัน ส่งเสริมและช่วยเหลือประชาชนและชุมชนที่ด้อยโอกาส เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง
4. จัดให้มีการบริการภาครัฐโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเสมอภาครวดเร็วและมีคุณภาพ
5. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรมหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ มอบหมายหรือที่มีกฎหมายกำหนด

เป้าประสงค์รวม

ประชาชนทุกกลุ่มทุกช่วงวัยในจังหวัดสระบุรีมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขรวมถึงมีรายได้หลักจากการผลิตภาคเกษตร การค้า การท่องเที่ยว และมีโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ที่ได้มาตรฐาน และเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ภายใต้การพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

จุดเน้นทางยุทธศาสตร์

1. ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม คำนึงถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หาพื้นที่ปลูกป่าเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้จังหวัด
2. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสร้างโอกาส/ยกระดับรายได้และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวโดยนำวิถีชีวิตศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างงานและสร้างรายได้
3. ส่งเสริมการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านกระบวนการผลิตและการแปรรูป ผลผลิตภาคการเกษตร เพื่อยกระดับราคาสินค้าภาคการเกษตร การประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มช่องทางการผลิต เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสระบุรี
4. ปรับปรุงระบบโครงข่ายคมนาคม ซึ่งเป็นเส้นทางในการขนส่งสินค้า ด้านอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดรายได้จากภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งเพื่อลดปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นจากการสัญจร

4.3.1 ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 สังคมคุณภาพ เป็นเมืองน่าอยู่มีความปลอดภัยเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนทุกช่วงวัย และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- วัตถุประสงค์
- ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข
  - พัฒนาชุมชนและเมืองให้มีคุณภาพและทันสมัยก้าวหน้าทันโลก
  - ยกระดับคุณภาพและครอบคลุมบริการของระบบสาธารณสุข

เป้าหมาย

- เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ตัวชี้วัด

- สัดส่วนครัวเรือนอบอุ่นเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- พัฒนาชุมชนและเมืองให้มีคุณภาพอย่างมีส่วนร่วม
- เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริการสาธารณะ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 พัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การบริการ และระบบโลจิสติกส์ให้มีความมั่นคง

- วัตถุประสงค์
- พัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงภูมิภาค
  - สินค้าและบริการได้รับรองตามมาตรฐานสากล
  - ผู้ประกอบการ SMES มีขีดความสามารถในการแข่งขัน
  - พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวและบริการมูลค่าสูง

ตัวชี้วัด

- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด GPP

แนวทางการพัฒนา

- เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระบบโลจิสติกส์ให้มีความยั่งยืน
- ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SMES

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ขับเคลื่อนเกษตรเพิ่มมูลค่า เกษตรแปรรูปคุณภาพสูง ด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมล้ำสมัย

- วัตถุประสงค์
- สินค้าและบริการได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล
  - เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

- ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคการเกษตร

แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรและบริหารจัดการ ดิน น้ำ อย่างเป็นระบบ
- เสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการตลาด
- เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายและตลาดสินค้าเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการให้ได้มาตรฐาน มีอัตลักษณ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ชุมชน

- วัตถุประสงค์
- พัฒนาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
  - เพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
  - ยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการท้องถิ่น

ตัวชี้วัด

- รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- ปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว
- ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- ยกระดับการบริหารจัดการ การตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลและยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ

- วัตถุประสงค์
- ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และพลังงานได้รับการจัดการให้มีคุณภาพดีตามเกณฑ์มาตรฐาน

ตัวชี้วัด

- สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- ชุมชนและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้รับการจัดการคุณภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
- บริหารจัดการพื้นที่อุตสาหกรรมสู่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

ยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2566 – 2570)

วิสัยทัศน์

“สาธารณูปการ สาธารณูปโภคมาตรฐาน ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

พันธกิจ

1. เสริมสร้างความน่าอยู่ของจังหวัดสระบุรี
2. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง
3. ส่งเสริมการศึกษา สืบสานวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญา
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนดำรงชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จุดยืนทางยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนางานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดสระบุรี นโยบายผู้บริหารท้องถิ่น ได้กำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ **คุณภาพชีวิตต้องมาก่อน** เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ โดยมีพันธกิจเป็นขอบเขตที่ทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ตามที่คาดหวังไว้

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญ เนื่องจากการพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชากรในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชากรในรุ่นต่อ ๆ ไปในอนาคต ซึ่งเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาที่ทำให้เกิดดุลยภาพของมิติต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างเสริมความอยู่ดีมีสุขของประชาชนตลอดไป ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี จึงเน้นให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ โดยยึดหลักปฏิบัติ ดังนี้

1. สนับสนุนให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อการพัฒนาในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับท้องถิ่น

2. สนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการพิจารณายุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และการดำเนินการเพื่อไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีบทบาท ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

- กำหนดทิศทางการพัฒนา
- จัดสรรทรัพยากร
- วางกลไก ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย กฎเกณฑ์ ระเบียบ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่
- สร้างโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

2. ประชาสังคม/ประชาคม

- สร้างความตระหนักรู้ ยึดถือคุณค่าและมีเป้าหมายร่วมกัน
- สร้างกระบวนการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันสร้างภาคีเครือข่าย

3. องค์การวิชาการ

- สร้างองค์ความรู้ พัฒนาระบบการเรียนรู้
- ถ่ายทอด แลกเปลี่ยน พัฒนาองค์ความรู้แก่สาธารณะ

5.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

เพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี จึงกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงาน 4 ด้าน พร้อมเป้าประสงค์ในแต่ละยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- เป้าประสงค์**
- เพื่อสร้างและซ่อมบำรุงโครงสร้างพื้นฐานในเขตจังหวัดสระบุรีให้มีความพร้อมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการคมนาคมขนส่งและสาธารณูปโภคต่าง ๆ
- กลยุทธ์**
- พัฒนาระบบสาธารณูปการ
  - พัฒนาระบบสาธารณูปโภค
- ตัวชี้วัด**
- ร้อยละของถนนลาดยางเชื่อมต่อระหว่างตำบล
  - ร้อยละของถนนคอนกรีตเสริมเหล็กเชื่อมต่อระหว่างตำบล
  - ร้อยละของถนนลูกรังเชื่อมต่อระหว่างตำบล
  - ร้อยละของถนนที่ได้รับการปรับปรุง/ซ่อมแซม
  - ร้อยละของรางระบายน้ำและทางเท้าที่มีการปรับปรุง
  - ร้อยละความพึงพอใจของประชาชน
  - ร้อยละของพื้นที่ในจังหวัดสระบุรีมีไฟฟ้าเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

- เป้าประสงค์**
- เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนในจังหวัดสระบุรีมีคุณภาพชีวิตที่ดี ระบบการสาธารณสุขการดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ใช้แรงงาน ตลอดจนการพัฒนาอาชีพ โดยการน้อมนำแนวพระราชดำริเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันสามารถนำรายได้มาสู่ชาวสระบุรีอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
  - เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสระบุรีมีความรู้สึกรับประกันปลอดภัยในการดำรงชีวิต และทรัพย์สินอาชญากรรมในพื้นที่ลดลง ปัญหายาเสพติด อบายมุขได้รับการกำจัดอย่างจริงจัง
  - เพื่อรักษาควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ประชาชนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ปราศจากมลภาวะ คุณภาพน้ำ อากาศ เสียงได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบและจริงจัง และมีการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ
  - เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถบริหารจัดการและขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างครบวงจร ตั้งแต่การผลิตการแปรรูป และการตลาด ผ่านเครือข่ายการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน พร้อมรองรับการเติบโตสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ
- กลยุทธ์**
- ส่งเสริมพัฒนาอาชีพสู่ความเป็นอยู่อย่างยั่งยืน
  - พัฒนาชุมชนน่าอยู่
  - เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
  - เสริมสร้างบริหารจัดการและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - ส่งเสริมปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด

- ส่งเสริมการสาธารณสุข
- ส่งเสริมการกีฬา และนันทนาการ
- เสริมสร้างและพัฒนาระบบพลังงานไฟฟ้าส่องสว่างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ร้อยละของประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
- ร้อยละความพึงพอใจของประชาชน
- ร้อยละของประชาชนที่ได้รับการอบรมด้านอาชีพ
- ร้อยละของจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการอบรม
- ร้อยละของงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนเพิ่มขึ้น
- ร้อยละของอาสาสมัครที่ได้รับการสนับสนุน
- ร้อยละของชุมชนที่ได้รับความปลอดภัยเพิ่มขึ้น
- จำนวนสนามกีฬาระดับอำเภอที่ก่อสร้าง/ปรับปรุง
- ร้อยละของเยาวชนในจังหวัดสระบุรีได้รับความรู้ด้านยาเสพติดและปัญหาอาชญากรรม
- ร้อยละของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม
- ร้อยละของพื้นที่ที่มีกล้องวงจรปิด
- ร้อยละการขุดลอกคลองที่เชื่อมต่อระหว่างตำบล
- ร้อยละของประชาชนตระหนักถึงอันตรายของสารเคมี
- ร้อยละของประชาชนที่ตระหนักถึงคุณค่าของป่าไม้
- ร้อยละของคูคลองที่เชื่อมต่อระหว่างตำบลสะอาดมากขึ้นและวัชพืชน้อยลง
- ร้อยละของจำนวนชุมชนที่มีการจัดระบบการจัดการขยะ
- ร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมตระหนักถึงความสำคัญของระบบการจัดการขยะ
- ร้อยละของจำนวนขยะที่นำไปต่อขายเพิ่มขึ้น
- ร้อยละของปริมาณขยะลดลง
- ร้อยละของจำนวนสถานพยาบาลได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ครุภัณฑ์/เครื่องมือแพทย์
- ร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม

เป้าประสงค์

- เพื่อส่งเสริมการศึกษาทุกระบบของจังหวัดสระบุรี สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพบุคลากรในพื้นที่อย่างทั่วถึง มีการเสริมสร้างจิตสำนึกในด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมให้ซึมซับเข้าสู่จิตใจของประชาชน
- เพื่อส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรี โดยการประชาสัมพันธ์และการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชน เพื่การดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ
- เพื่อส่งเสริม และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาของจังหวัดสระบุรี ให้ดำรงอยู่ตลอดจนสร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงคุณค่าให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนจังหวัดสระบุรี

กลยุทธ์

- ส่งเสริมสนับสนุนด้านการศึกษา และศาสนา
- ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และประเพณี
- ส่งเสริมการกีฬา และนันทนาการ

ตัวชี้วัด

- ร้อยละของการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อการจัดการศึกษา
- ร้อยละของการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา
- ร้อยละของการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา
- ร้อยละของสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับส่งเสริม
- ร้อยละของประชาชนที่เข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
- ร้อยละของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วม
- ร้อยละของประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ร้อยละความพึงพอใจของประชาชน
- ร้อยละของประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ร้อยละของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการพัฒนางานองค์กรและบุคลากรสู่การบริหารจัดการที่ดี

เป้าประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างระบบบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการแก่ประชาชน ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง
- เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง

กลยุทธ์

- ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพบุคลากร
- ส่งเสริมบริหารงานองค์กร
- ส่งเสริมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

ตัวชี้วัด

- ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการอบรม
- ร้อยละความพึงพอใจของบุคลากร
- ร้อยละของบุคลากรได้รับโอกาสในการศึกษาดูงาน
- ร้อยละความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการ
- ร้อยละของวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ มีความทันสมัย และมีคุณภาพ
- ร้อยละของจำนวนเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วม
- ร้อยละของประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจถึงความสำคัญของสถาบันหลักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2566 – 2570)

วิสัยทัศน์

“ สนับสนุน ตอบสนองนโยบายของรัฐ บนพื้นฐานของความเข้าใจในปัญหา
และศักยภาพของท้องถิ่น พร้อมบูรณาการจัดการร่วมกัน ”

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพชีวิต

- เป้าประสงค์
- เพื่อก่อสร้าง และซ่อมบำรุงโครงสร้างพื้นฐาน
  - เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
  - เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน
- กลยุทธ์
- ส่งเสริมการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่
  - ส่งเสริมและการจัดสวัสดิการสังคม
  - ส่งเสริมการบริการด้านสาธารณสุขและการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชน
  - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
  - เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สังคม และเศรษฐกิจ
  - เพิ่มศักยภาพและพัฒนาอาชีพของประชาชน
  - ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา
  - พัฒนาศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร
- ตัวชี้วัด
- ร้อยละของระบบสาธารณสุขและการสาธารณสุขปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน
  - ร้อยละความพึงพอใจของประชาชน
  - ร้อยละของชุมชนที่ได้รับความปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- เป้าประสงค์
- เพื่อรักษา ควบคุมคุณภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์
- อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน
  - สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - จัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
  - ป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม
- ตัวชี้วัด
- ร้อยละความพึงพอใจของประชาชน
  - ร้อยละของประชาชนอยู่กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีความสุข

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

- เป้าประสงค์
- เพื่อสร้างจิตสำนึกและตระหนักถึงคุณค่าขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น
- กลยุทธ์
- ส่งเสริมอนุรักษ์ ฟื้นฟูและเผยแพร่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น
  - สร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น
ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น
  - ส่งเสริมศาสนา พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

- ตัวชี้วัด
- ร้อยละความพึงพอใจของประชาชน
  - ร้อยละของประชาชนที่สามารถดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

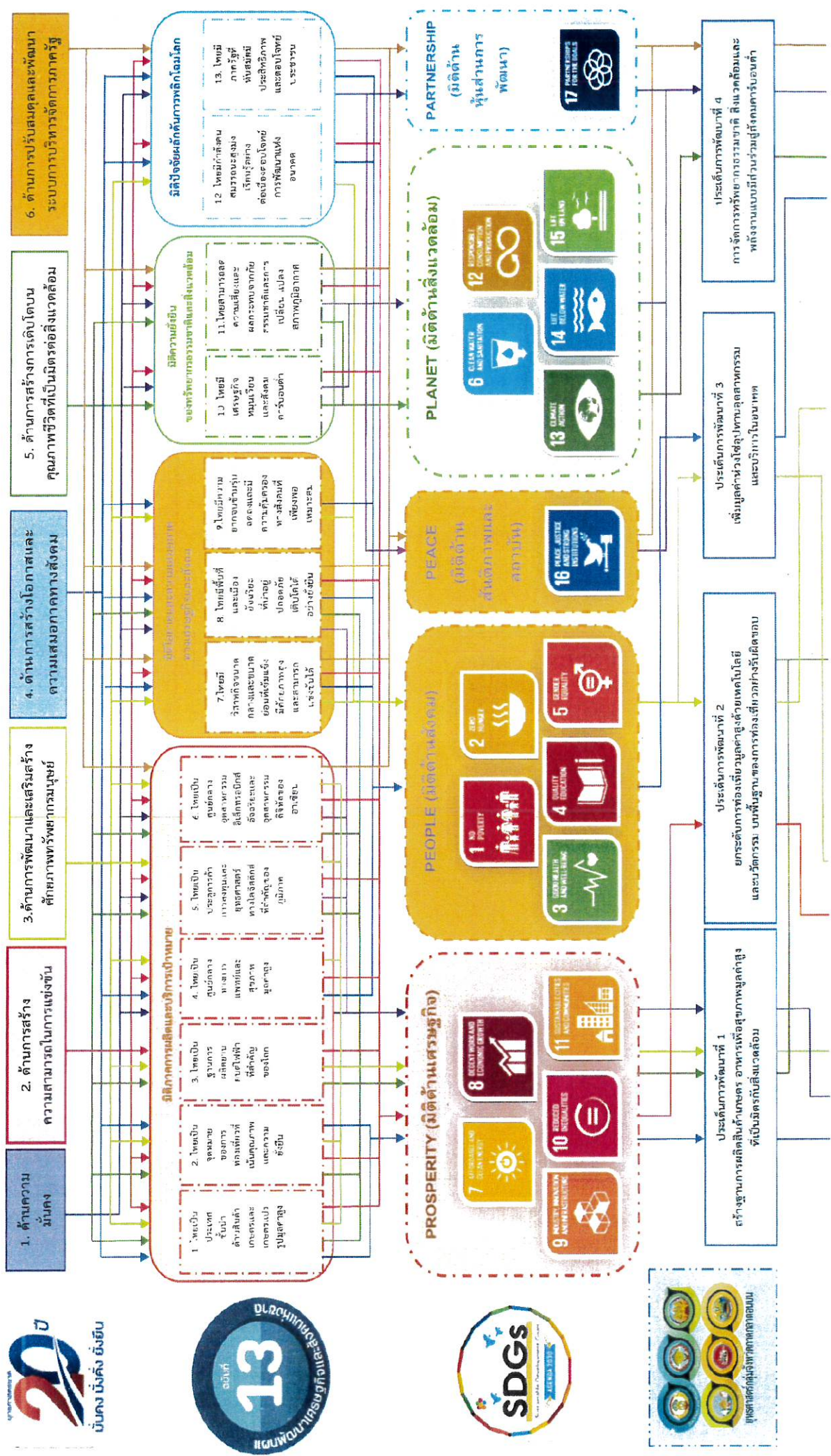
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาองค์กรและบุคลากรสู่การบริหารจัดการที่ดี

- เป้าประสงค์
- เพื่อเสริมสร้างระบบบริหารจัดการองค์กร
  - เพื่อสร้างจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญของประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
- กลยุทธ์
- พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพบุคลากรของท้องถิ่น
  - พัฒนาระบบบริหารองค์กร
  - การส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
- ตัวชี้วัด
- ร้อยละความพึงพอใจของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ
  - ร้อยละของประชาชนที่มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมและหลักประชาธิปไตย
  - หน่วยงานมีภาพลักษณ์ที่ดี

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยว

- เป้าประสงค์
- เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักแพร่หลาย
  - เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
- กลยุทธ์
- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการทุกภาคส่วน
- ตัวชี้วัด
- ร้อยละของแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนา
  - ร้อยละความพึงพอใจของประชาชน

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวมกับยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2566 - 2570

ส่วนที่ 3

การติดตามและประเมินผล

ส่วนที่ 3 การติดตามและประเมินผล

1. การติดตามและประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี เป็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมของทั้งจังหวัด ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมายในอนาคต สอดคล้องกับแผนแม่บทในระดับต่าง ๆ ดังนั้น ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี จึงเป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุ และแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น และปัญหา/ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย โดยปัจจุบันการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีมี 2 รูปแบบ ดังนี้

1.1 การติดตามและประเมินผลการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีไปใช้ในเชิงปริมาณ เป็นการติดตามและประเมินผลว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีได้นำยุทธศาสตร์ฯ ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจำนวนกี่แห่ง จากจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีทั้งหมด 109 แห่ง

1.2 การติดตามและประเมินผลการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีไปใช้ในเชิงคุณภาพ เป็นการติดตามและประเมินผลว่าเมื่อนำยุทธศาสตร์การพัฒนาไปเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด

2. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม

จังหวัดสระบุรีมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดทั้งสิ้น 109 แห่ง ได้นำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรอบในการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างครอบคลุมและทั่วถึง ดังนี้

- องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง
- เทศบาลเมือง 4 แห่ง
- เทศบาลตำบล 34 แห่ง
- องค์การบริหารส่วนตำบล 70 แห่ง

จากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีนำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี ไปเป็นแผนแม่บทและใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น เกิดผลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในปี พ.ศ. 2561 - 2565 ดังนี้

เชิงปริมาณ : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี นำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นครบทั้ง 109 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี

เชิงคุณภาพ : องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีสามารถนำโครงการและงบประมาณจากแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี ไปปฏิบัติระหว่างปี พ.ศ. 2561 - 2565 ดังนี้

- โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 55.90
- งบประมาณในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 56.27

3. ข้อเสนอแนะในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีในอนาคต

3.1 ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เนื่องจากยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทในระดับต่าง ๆ เช่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐบาล และภาคเอกชน ดังนั้น เมื่อบรรลุผลตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี จะส่งผลให้เศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดสระบุรีเกิดการพัฒนา และเป็นการบรรลุผลในระดับจุลภาค (ระดับจังหวัด) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อในระดับมหภาค (ระดับประเทศ) ให้เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเกิดการพัฒนา

3.2 ความเสี่ยงในการดำเนินการและข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ในการนำยุทธศาสตร์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีไปใช้

ข้อสังเกต ผลจากการนำยุทธศาสตร์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรีไปใช้ในอนาคตนั้น ก่อให้เกิดประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่แนวทางในการจัดการแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีได้ประมวลผลจากการสำรวจความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอและระดับจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี ซึ่งการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระบุรี ให้บรรลุผลได้นั้น ต้องอาศัยแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องผ่านการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นและการประชาคมท้องถิ่น

ดังนั้น หากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นและการประชาคมท้องถิ่น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินการ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำให้การดำเนินการดังกล่าวมีข้อผิดพลาดน้อยลง ส่งผลให้การนำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และแก้ไขปัญหา หรือตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมของจังหวัด

ข้อเสนอแนะ ก่อนถึงห้วงระยะเวลาการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี จัดทำโครงการ/การอบรมเกี่ยวกับการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดจะได้มีแนวทางการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ในการจัดระบบบริการสาธารณะ

**กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี**

**โทร. 0 3621 1852 ต่อ 304
WWW.SARABURIPAO.GO.TH**